

Parent'r'us

Implicarea scoala-parinte pentru a imbunatati realizarile
elevului

IO1 – Prezentarea dovezilor modelelor de mentorat pentru a implica parintii dezavantajati in educarea scolara a copiilor lor

“Even an abusive parent wants the best for their child”

“Chiar si un parinte abuziv doreste tot ce e mai bun pentru copilul sau”

(Andrea Gruber, Pressley Ridge Hungary)

Project number: 2018-1-RO01-KA201-049200

Disclaimer: “This project has been funded with support from the European Commission. This publication reflects the views only of the author, and the Commission cannot be held responsible for any use which may be made of the information contained therein.”

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

Cuprins

Introducere	3
1.Implicarea parentala	4
Implicare parentala si participare parentala	4
Participare	Error! Bookmark not defined.
Implicare.....	Error! Bookmark not defined.
Beneficiile si tipurile de implicare parentala in viata scolii	4
Rolul profesorilor in cresterea implicari parintilor (Goodall, 2018)	6
Colaborarea cu parintii greu de abordat	7
Distrugerea miturilor cu privire la implicarea cu impact semnificativ	8
Furnizarea invatarii de catre familie	9
2. Practici de succes ale implicarii parentale.....	9
Politici europene privind implicarea parentala	Error! Bookmark not defined.
Bune practici europene in domeniul incluziunii parentale.....	10
3. Mentoratul.....	12
Rolul mentorilor.....	14
4. Recomandari	18
Bibliografie	21
5. Anexe– Practici inspiratoare folosite in lucrare.....	25

Introducere

Acest raport reprezintă primul rezultat (IO1) al proiectului Parent'rus. Proiectul Parent'rus vizează crearea unui program de mentorat adresat părinților, profesorilor și educatorilor cei mai importanți din comunitate. Scopul este de a-i susține pe părinți, în special pe cei ce provin dintr-un mediu socio-economic precar, să își atingă și să își constientizeze potențialul maxim. La proiect participă atât un consorțiu român, portughez, ungar și spaniol, cât și o organizație internațională și universități.

IO1 este un produs comun al întregului consorțiu de proiect. El rezumă abordările și exemplele de succes de implicare și participare a părinților vulnerabili în învățarea copiilor acestora, oferă o privire de ansamblu asupra metodologiilor de succes și exemple de mentorat centrate pe categorii sociale vulnerabile. Având aceste ținte, resursele și practicile inspiratoare au fost adunate, apoi analizate cu următoarele scopuri:

- 1. Sa creioneze o imagine clara a cercetarii de ultima ora asupra implicarii parentale** pentru a oferi o baza teoretică muncii consorțiului de proiect. Literatura de specialitate avută în vedere pentru acest studiu a fost aceea cu părinți care în mod tradițional sunt greu de abordat de către școală și/ sau considerați ca neavând mare succes în a susține învățarea elevilor.
- 2. Sa prezinte detalii și informații** în legătură cu anumite cazuri de **implicare/ participare parentală de succes**, majoritatea proiectelor finanțate la nivel European, național sau local. Rationamentul din spatele acestor cercetări complexe a acestor cazuri a fost de a identifica practici care combină modalitățile de implicare parentală cu mentoratul pentru a nu se 'reinventa roata' și pentru a avea un punct de plecare valid pentru celelalte produse ale proiectului Parent'rus ca toate să conlucreze către incluziunea socială și oferirea de oportunități egale pentru educație.
- 3. Sa evalueze și sa descrie modele de mentorat** care s-au dovedit a fi de succes în alte contexte, să le analizeze din punctul de vedere al proiectului pentru a oferi o bază metodologică muncii în Consorțiu.

Din punctul de vedere al metodei de lucru, autorii au lucrat pe baza cercetării de birou, o combinație între cercetarea literaturii de specialitate și analiza practicilor cu rezultate pozitive dovedite și care s-au dovedit inspirationale. Cercetarea de birou s-a realizat prin colectarea de date secundare care a avut ca surse de informații rapoarte, publicații de specialitate, statistici recente și disponibile în legătură cu implicare parentală cât și programe și inițiative în domeniu cu o eficacitate dovedită. De asemenea, s-au luat în considerare abordări și inițiative cu un grad scăzut de eficiență în abordarea părinților vulnerabili cu scopul de a sublinia importanța mentoratului. Prin urmare, țelul acestor cercetări de birou este de a oferi informații produselor proiectului Parent'rus pentru a implementa abordările și metodologiile cele mai promitatoare, cât și pentru a evita repetarea unor eșecuri.

În primele trei secțiuni (1. Implicarea parentală, 2. Practici de implicare parentală de succes, 3. Mentoratul) autorii fac un raport de cercetare de birou asupra implicării parentale și a mentoratului parental, iar în ultima parte au realizat (4. Recomandări) un sumar al avantajelor, provocărilor și al elementelor ce necesită atenție pentru implementarea modelului de mentorat al implicării parentale, în special în învățarea copiilor la nivel individual.

1. Implicarea parentala

Implicare parentala si participare parentala

Parintii sunt principalii educatori ai copiilor lor. Aceasta afirmatie are dublu sens: pe de o parte nu e nevoie de cercetare pentru a se dovedi ca parintii sunt primii care isi educa copii de la nastere, de asemenea exista dovezi clare care sustin faptul ca pana la varsta de 11 ani parintii au cel mai mare impact asupra rezultatelor invatarii copiilor, chiar daca pare ca copilul este independent si ca parintii nu au influenta asupra sa.. (Desforges 2003.) Acest rol este preluat de catre membrii grupului de colegi, dar parintii raman in continuare al doilea cel mai important grup de impact. Astfel, pentru succesul educational si de invatare al copilului, atitudinile parentale sunt cruciale.

In urmatoarea sectiune citam cercetari asupra implicarii parentale si participarii parentale , prima fiind o invitatie de a lua parte la ceva ce deja are loc, iar cea de-a doua fiind o procedura creata in comun intre parteneri- scoala si acasa – fiecare recunoscandu-I celuilalt rolul si impactul si conlustrand in parteneriat in invatare. Desi este dincolo de scopul urmarit al acestei prezentari, este important de mentionat ca in pedagogia moderna care valorizeaza drepturile copilului , acest lucru poate fi realizat intr-un mod participative, copiii fiind parteneri competenti (vezi Conventia Natiunilor Unite asupra Drepturilor Copiilor).

Diferenta dintre implicarea si participarea parintilor poate fi descrisa ca mai jos:

Participare	Implicare
Cine	
Parinti	Parinti si copii + familie si comunitate
Responsabilitate	
Scoala cu predarea in centru	Scoala, parinti, elev, cu invatarea in centru
Cum	
Initiativa scolii, intalniri formale	Flexibilitatea formei si a timing-ului
Comunicare	
Un singur sens scoala-acasa	Doua sensuri, folosirea tehnologiei

(Salamon, 2017)

Beneficiile si tipurile de participare parentala la viata scolii

In tarile dezvoltate, rolul pe care se asteapta sa-l joace parintii in viata scolara a copiilor lor s-a schimbat semnificativ in ultimii 20-30 de ani. Parintii sunt acum presati sa se implice si sa actionize ca “...quasi-consumator si decident pe ‘piata’ educationala si “monitor si garant al implicarii copiilor in scoala” (Selwyn 2011). Dovezile de cercetare (Harris and Goodall, 2008, Desforges & Abouchaar, 2003) arata de asemenea ca implicarea parentala da rezultate mai bune in cazul tinerilor.

Cu toate acestea, a defini ce se intelege prin implicare parentala in scoala, tipurile de interactiuni si metode de care pot beneficia copiii, rolul si responsabilitatea actorilor, (in special al parintilor, profesorilor si directorilor de scoli), raman intr-o anumita masura controversate. Politicienii, cercetatorii, scoala, profesorii si grupurile de parinti si copii nu au reusit sa cada de comun acord in a

stabili definitii sau prioritati, ceea ce genereaza uneori confuzie. Desi este prezentat ca un “concept unificat”, implicarea/participarea parentala “are o varietate de interpretari, care sunt acceptate sau neacceptate in mod variat de catre diferite parti” (Crozier, 1999: 219). Cei implicati adesea folosesc acest fapt intr-un mod ce duce la tensiuni si lupte pentru putere intre acestia. (ibid 220), si uneori aceasta duce la un fel de ‘joc al vinei’. Dupa cum studiul lui Harris and Goodall din 2008 asupra interactiunii parentale in scoala ilustreaza, in timp ce parintii au avut tendinta sa inteleaga implicarea lor ca suport pentru copii, iar copiii, la randul lor, au vazut parintii ca ‘suport moral’, profesorii au vazut asta ca un “mod de ‘imbunatatire a comportamentului si suport pentru scoala ‘” (2008: 282). Aceasta duce la o diviziune a asteptarilor scolii cu privire la parinti si vice versa.

Clasificarea practicilor facuta de Epstein (2002) a fost folosita pe scara larga pentru a stabili o tipologie a implicarii parentale in scoala. Este important sa subliniem faptul ca Epstein merge dincolo de notiunea de implicare si participare la invatarea individuala a copilului, el introducand notiunea de scoli partener a caror guvernare e bazata pe apreciere mutuala, (echilibru scoala-casa) are un impact major in stabilirea structurilor de leadership participative. Schema lui Epstein (2002:6) defineste sase tipuri de implicare:

<i>1. Parenting: practice care stabilesc un mediu de invatare pozitiv acasa</i>	<i>2. Comunicare: comunicarea parinte-scoala despre programele scolii si progresul elevilor</i>	<i>3. Voluntariat: participarea parintilor si oportunitati de voluntariat in scoala</i>
<i>4. Invatarea acasa: comunicarea parinte si scoala in ceea ce priveste activitatile de invatare acasa</i>	<i>5. Luarea de decizii: implicarea parintelui in luarea de decizii si guvernare</i>	<i>6. Colaborarea cu comunitatea: accesul parintilor la resursele comunitatii, ceea ce imbunatatesc oportunitatile de invatare ale elevilor</i>

Este important sa mentionam ca aceste tipuri nu au o ierarhie, desi sunt vazute de unele scoli si profesori ca nivele ale diferitelor valori, si formuleaza asteptari nefondate catre parintii ale caror nevoi de implicare sunt diferite (Hamilton 2011.)

Goodall si Montgomery (2013) au sustinut o abordare mult mai rafinata care muta interesul de la interactiunile parintilor cu scoala in general catre un focus mult mai specific, pe invatarea copiilor. Ei fac o distinctie clara intre participare si implicare sugerand ca cel de-al doilea termen invoca un “sentiment de posesie a acelei activitati care e mai puternic decat cel prezent intr-o simpla participare” (2013: 399) si propune un continuum ce se deplaseaza de la implicarea parentala in scoala la implicarea parentala in invatarea copiilor. Aceasta abordare include recunoasterea faptului ca invatarea nu este limitata scolii si este importanta sustinerea invatarii copiilor in scoala si in afara scolii. Aceasta abordare poate fi importanta in mod special in cazul parintilor (si bineinteles a copiilor) minoritatilor entice cu nivele scazute de educatie (si experiente proprii neplacute in scoala) sau cei care se confrunta cu dificultati economice care, conform cercetarilor, (ibid 400), au sanse mari sa

considerare implicarea in scoala dificila, dar care, cu toate acestea, au angajamente puternice in ceea ce priveste invatarea copiilor. Aceasta este o problema-cheie luata in considerare in realizarea modelelor pentru parinti in proiectul Parent'r'us .

Goodall (2017) indeamna la o schimbare de paradigma spre un parteneriat care e bazat pe urmatoarele principii formulate pe baza recrearii modelului de educatie a lui Freire corespunzator realitatii secolului 21:

1. Personalul scolii si parintii participa la sustinerea invatarii copilului

2. Personalul scolii si parintii valorizeaza cunostintele pe care fiecare le aduc in acest parteneriat.

3. Personalul scolii si parintii sunt implicati intr-un dialog despre si pentru invatare

4. Personalul scolii si parintii actioneaza intr-un parteneriat pentru a sustine invatarea copilului si a se sustine unul pe celalalt

5. Personalul scolii si parintii respecta legitimitatea autoritatii in cazul rolului fiecărei parti si contributiile acestora pentru a sustine invatarea.

Conform lui Kendall (2018) aceste principii recunosc natura dinamica si complexa a relatiilor dintre parinti, scoala si invatarea copiilor si ofera oportunitati semnificative de dialog si de re-negociere a rolurilor si responsabilitatilor ce s-ar putea sa nu treaca dincolo de punerea sub semnul intrebarii a paradigmei traditionale a relatiilor scoala-acasa. Re-imaginarea relatiilor acasa-scoala trebuie sa se bazeze pe reflectii asupra scopului invatarii si sa depaseasca prioritatile imediate si adesea limitate ale scolii bazate pe testare si alte responsabilitati (Grant, 2009:14). Grant ne reaminteste ca "reincadrarea vietii copiilor din afara scolii si a vietii de familie ca proiect educational" poate duce la "cel mai prost scenariu", copiii fiind "continuu presati de parinti ambitiosi si de profesori " (Grant, 2009:14). Grant merge mai departe si sugereaza ca multi parinti pot alege , in mod rezonabil, sa investeasca in separarea si mentinerea limitelor dintre scoala si acasa , considerand aceasta ca "parte a rolului lor de protectori ai copiilor in fata incursiunilor scolii in viata de acasa, asigurandu-se ca copiii socializeaza, se joaca si se relaxeaza , cat si invata " (ibid).

Toate acestea duc la necesitatea explorarii motivelor neimplicarii sau a unei foarte slabe implicari in viata scolara atunci cand se creioneaza orice interventie de responsabilizare a parintilor.

Rolul profesorilor in a potentia implicarea parentala (Goodall, 2018)

1. De obicei personalul scolii trebuie sa faca primul pas spre parinti, pentru a reusi sa-l implice cu success.
2. Profesorii trebuie sa asigure parintii ca se afla de aceeasi parte a baricadei si ca ambele parti doresc tot ce e mai bun pentru copil.
3. Profesorii ar trebui sa evite sa-l judece si sa-i eticheteze pe parinti, sa fie pregatiti sa inteleaga intregul context. Fiecare parinte (si profesor) este diferit, fiecare are abilitatile si punctele sale tari. Cand parintii sunt considerati parteneri perspectiva este focusata pe abilitatile lor, care pot fi utilizate si exploatate in beneficiul copilului, a invatarii.

4. Profesorii trebuie sa inteleaga ca majoritatea parintilor fac foarte mult pentru a ajuta copilul sa invete, aceste activitati trebuie sa fie recunoscute, valorizate si utilizate ca baza de pornire. A asigura parintii ca eforturile lor au un efect semnificativ asupra dezvoltarii copilului poate fi o incurajare si o motivare foarte puternica pentru ca acestia sa continue sa faca si mai mult in aceasta directie.
5. Profesorii si personalul de la scoala trebuie sa fie usor de contactat si disponibili pentru conversatii, intrebari. Profesorii trebuie sa utilizeze un limbaj usor de inteles pentru parinti, jargonul poate sa-l sperie si sa submineze relatia de parteneriat.
6. Profesorii ar trebui sa incurajeze o abordare a scolii ca un tot unitar; aceasta ajuta ca toti participantii sa urmeze aceeasi directie. (L. Ritók, 2017)

Colaborarea cu parintii dificil de abordat ('hard-to-reach' parents)

Termenul 'hard-to-reach' –dificil de abordat – a fost folosit pentru a 'eticheta' si patologiza parinti care sunt considerati ca intruchipand toate extremele scolii si ale societatii in general, care sunt exclusi social si care, de asemenea, trebuie 'adusi' si re-implicati. (Crozier and Davis, 2007). Desi aceasta etichetare a fost discutata in literatura de specialitate si in practica, ramane un concept solid in discursuri si in practica din Europa (Hamilton 2017:301) si care ar putea avea implicatii in grupul tinta al proiectului Parent'rus . Campbell (2011) defineste parintii 'hard to reach'-dificil de abordat- ca cei care : "au o implicare foarte slaba in scoala ; nu iau parte la sedintele de la scoala , nici nu raspund la comunicari; prezinta rezistenta in a depasi barierele ce impiedica implicarea" (2011:10). Termenul este adesea folosit pentru a se referi la parinti care nu reusesc sa transpuna atitudini, valori si comportamente considerate ca norma a 'clasei de mijloc' , descrise de Desforges mai sus, si care, dupa cum sustin Crozier and Davies (2007), sprijina constient sau inconstient asteptarile scolii. Aici avem definitia folosita peiorativ pentru a descrie caracteristica-lipsa, cea de a fi 'fara reactie' (non-responsive), ceea ce este direct legat de statutul economic, clasa sociala, etnicitate, si care stigmatizeaza si 'celelalte' grupuri de parinti.

Goodall and Montgomery (2013) discuta situatia **parintilor care sunt adesea 'etichetati'ca 'dificil de abordat' pentru ca scoala nu le-a facilitat inca o modalitate adecvata si eficienta de a construi relatii cu ei**. Rezultate ale proiectului Engaging Parents in Raising Achievement Project (EPRA) au indicat ca pentru anumiti parinti care adesea sunt caracterizati ca 'hard-to-reach'-greu de abordat- , scoala, in special scoala gimnaziala si cea liceala, sunt percepute ca un 'sistem inchis', ostil si derutant, probabil datorita experientelor individuale ale parintilor cu scoala sau a unor relatii indirecte care le transmit sentimentul unei pozitionari negative in relatie cu 'autoritatea scolii'. (Harris and Goodall, 2008).

Goodall and Montgomery cer de asemenea o atentie sporita acordata modului in care problemele sociale si culturale pozitioneaza diferite grupuri de parinti in relatie cu scoala. Harris and Goodall (2008) citeaza din lucrarea lui Reay's (2000) cand atrag atentia asupra modului in care parintii apartinand clasei de mijloc tind sa-si imbunatateasca pozitia pentru a-si asigura mentinerea unui avantaj relativ in timp ce aspiratiile educationale ale clasei de jos cresc. Ei sustin ca aceasta tendinta spre avantaj asigura crearea cat si continua existent a unor bariere, in timp ce altele, cum ar fi accesul la educatie, dispar.

Distrugerea miturilor in legatura cu implicarea ca fiind de impact

Analiza sistematica a lui Desforges (2002) a beneficiilor implicarii parentale in realizarile scolare ii stabileste gradul de importanta. El a descoperit ca in timp ce parintii s-au angajat intr-o larga varietate de activitati ce promoveaza progresul educational al copiilor (cuprinzand schimbul de informatii, participarea la evenimente si guvernarea scolii), gradul de implicare parentala a fost influentat puternic de clasa sociala si de nivelul de educatie al mamelor: cu cat mai inalta clasa sociala si nivelul calificarii educationale a mamei, cu atat mai mare a fost si gradul de implicare. Mai mult decat atat, analiza mentioneaza ca nivele scazute ale increderii in sine a parintelui, lipsa intelegerii 'rolului' in educatie, deprivarea psiho-sociala si materiala au avut un efect negativ asupra nivelului de participare la viata scolara, unii parinti **"nedorind sa se implice din cauza amintirilor propriilor experiente scolare, a interactiunii cu profesorii propriilor copii sau o combinatie a ambelor"**(2003:87), sau, in anumite cazuri, parintii nu au fost niciodata la scoala si nu au nici un fel de experienta scolara (Ivanova, 2013, Ives and Lee, 2018). Analiza concluzioneaza ca, in timp ce calitatea interactiunilor cu scoala (de exemplu impartasirea informatiilor si participarea la evenimente si guvernarea scolii) sunt caracteristice ale implicarii parentale pozitive in educatie, realizarile scolare ale copilului au fost mult mai clar legate de un efect combinat al factorilor sociali si culturali, care includ "a fi un bun parinte acasa... oferirea unui mediu sigur si stabil, stimularea intelectuala, discutii parinte - copil, modele de valori sociale si educationale si aspiratii inalte de realizare personala si dezvoltarea spiritului civic. (2002:5). **Prin identificarea faptului de "a fi un bun parinte acasa factor-cheie" in determinarea realizarilor copilului**, analiza a descoperit ca acest mod de implicare "influenta indirect realizarile scolare ajutand copilul sa-si construiasca propriile concepte pro-sociale, pro-invatare, si sa detina aspiratii educationale inalte."(2003:87) De asemenea, acest mod de implicare a avut un impact mult mai mare asupra realizarilor comparat cu efectele scolii in primii ani. Prin gruparea acestor factori ca 'implicare parentala spontana', raportul contrasteaza corelarea pozitiva a realizarilor copiilor cu efectele interventiilor menite sa sporeasca "nivele spontane de angajament"(ibid 5). Desi masura si varietatea activitatii de interventie (care a inclus programe de parenting, legaturi casa-scoala, educatie in familie si in comunitate) a fost considerata ca fiind sustantiala, analiza nu a reusit sa gaseasca o corelare pozitiva intre aceste activitati si realizari, sugerand ca acestea "urmasa sa furnizeze realizari-bonus ce sunt asteptate."

Price-Mitchell pune in evidenta o supra-accentuare a invatarii la scoala ca fiind singurul, sau obiectivul prioritar al interactiunilor acasa/ scoala. Asemenea scolii ofera un raport ierarhic cea ce mai mult separa educatorii de parinti decat sa ii uneasca, "educatorii considerandu-se experti" in invatarea copiilor "si nu egali (2009:5). Conform acesteia, acest lucru creeaza relatii ierarhice si limiteaza capacitatea de intelegere si dezvoltare de parteneriate ce creeaza cunoastere. (2009:8)

Price-Mitchell acorda atentie modului in care capitalul social circula in contextul scolii si potentialul sau de a include sau exclude parinti apartinand diferitor grupuri sociale si culturale. Citandu-l pe Santana & Schneider (2007) Mitchell-Price sugereaza ca "Parintii cu venit mai scazut si diversi din punct de vedere etnic care in mod traditional au un acces mai redus la resurse pentru copiii lor, beneficiaza din plin de pe urma retelelor sociale ca mod de obtinere de avantaje ce nu le sunt la indemana in alt mod" (2009:19). Hamilton afirma ca acest lucru cere profesorilor sa isi dezvolte o 'mentalitate de mobilizare' (2017:313) ce merge dincolo de "a promova printre parinti constientizarea regulilor si asteptarilor" catre o explorare reflexiva, in profunzime a propriei personalitati socio-

culturale ca 'profesor' si reprezentant al autoritatii, asumandu-si responsabilitati in procesele si practicile interactiunii scoala- acasa.

Family learning provisions- Invatarea in familie

S-au facut referiri la furnizarea de educatie in familie in literatura de specialitate. Definitia oficiala a invatarii in familie - family learning – oferita de catre Uniunea Europeana este: *“Scopul invatarii in familie este de a dezvolta o cultura a invatarii in familie si a echipa parintii cu abilitatile de a-si sustine educatia copiilor in timp ce acestia se reintegreaza in educatie si training.”*

Deoarece originea invatarii in familie este o abordare sociala si umanista a invatarii, avand ca principii de baza 'parintii ca educatori, recunoasterea faptului ca cunosterea inseamna putere confera o pozitionarea centrala a dialogului in educatie (Mackenzie, 2009: 5-6). Avand ca tinta in mod traditional familii dezavantajate si comunitati care se confrunta cu deprivari materiale si excluderea sociala, furnizarea de invatare in familie incorporeaza efecte vizibile si mai putin vizibile. Primele se bazeaza pe imbunatatiri ale nivelelor de dezvoltare a abilitatilor de citire si calcul a parintilor si copiilor, in timp ce celelalte se refera la imbunatatirea increderii in sine, abilitati interpersonale, imbunatatirea starii de bine mentale si fizice.

Initiativele de invatare in familie sunt utile pentru grupul tinta al proiectului Parents´r´us daca acestea se concentreaza pe invatare, iar scoala este dornica sa se schimbe in beneficiul copiilor. In timp ce s-ar putea sa nu aiba un impact direct asupra rezultatelor invatarii in cazul copiilor (vezi mai sus), acestea sunt instrumente utile pentru a sustine invatarea pe tot parcursul vietii in cazul parintilor.

2. Bune practici in implicarea parentala

Politici europene de implicare parentala

Multe rapoarte si studii (EC, 2012; OECD, 2006, 2009 si 2012a si Eurostat, 2014, MEMA 2017) confirma ca **inca exista obstacole semnificative in calea unei educatii a copiilor proveniti dintr-un mediu imigrant sau de origine Roma in sistemele educationale ale statelor membre ale uniunii Europene.** Majoritatea statelor membre ale UE au dezvoltat, intr-o anumita masura, politici educationale pentru copiii imigranti si cei de origine Roma, cu diferente mari referitoare la masura, profunzimea si sustinerea acestor masuri (MEMA 2017). Eurydice sustinea ca procentele mari de copii dezavantajati (in special imigranti si Roma) traiesc experiente de discriminare in sistemele scolare , iar in majoritatea tarilor exista o clara diviziune . Acest lucru este insotit de o crestere a intolerantei si xenofobiei in majoritatea tarilor membre UE.

In acelasi timp, initiative de succes majoritar la nivel local si municipal demonstreaza ca exista solutii eficiente pentru aceste probleme care sunt rezolvate impreuna. Unele tari au implementat politici si practici nationale eficiente de incluziune in educatie (ex. Irlanda, Austria, Norvegia), nici o tara nu a introdus o abordare sistemica a incluziunii parintilor vulnerabili.

In Irlanda, in 2011 'Cadrul Educational incluziv- Un ghid adresat scolilor pentru incluziunea elevilor cu nevoi educationale speciale' (' Inclusive Education Framework – A guide for schools on the inclusion of pupils with special educational needs') a fost publicat de catre Consiliul National pentru Educatie Speciala. Cadrul furnizeaza instrumente ce permit scolilor sa arate ceea ce fac bine, sa identifice

zonele unde au nevoie de imbunatatiri , sa evalueze nivelele de incluziune , si sa planifice strategii adresat zonelor ce au nevoie de imbunatatiri.

In Austria, educatia incluziva e deja parte din pregatirea profesorilor, dar inca doar optional. Incepand cu semestrul de iarna al anului 2016, grupul ' North-East Schools' Group (o cooperare dintre University of Vienna si University College of Teacher Education in Vienna, the University College of Teacher Education in Lower Austria si University College of Teacher Education of Christian Churches Vienna/Krems) ofera un nou program educational adresat profesorilor la nivel gimnazial si liceal. Specializarea, educatia incluziva, pe care studentii o pot alege ca alternativa, a fost stabilita recent. Pana nu demult, oferta era valabila la nivel de licenta cu posibilitatea planificarii unui program de master.

In lucrarea sa, Rolf. B. Fasting (2012) a analizat strategia norvegiana catre incluziune si educatie eficienta si concluzioneaza ca conflictul dintre "asteptarile de a creste randamentul tuturor elevilor si dezvoltarea scolilor incluzive – scoli pentru toti- unde diferentele individuale sunt recunoscute si respectate" este inca nerezolvat si creeza situatii contradictorii si confuze pentru corpul profesoral, elevi si familiile acestora.

Practici inspiratoare in domeniul incluziunii parentale

Toate initiativele si proiectele de success in domeniul implicarii parentale include un element ce ajuta la depasirea barierelor de limba si sustin incluziunea parintilor in societate. Cu toate aceste, programe de angajare pe termen lung, de success, se construiesc pe acceptarea diferentelor de limba si cultura vizibile in contextul scolii.

Un alt tip de program ce se desfasoara in multe contexte locale se centreaza pe constientizarea culturala, creind astfel intelegere mutuala. Invitarea parintilor la scoala pentru a prezenta cultura de acasa ofera mai multa incredere la scoala. Aceasta este important in cazul parintilor care au un nivel de educatie scazut. Este uneori necesar ca personalul didactic sa iasa din zona de comfort si din arealul scolii pentru a ajunge la parintii imigranti.

Programele cu rata cea mai de succes si sustenabilitate (ex. SEAs or Schools as Community Learning Centres) abordeaza comunitatea ca un tot unitar, tin cont de limba si diferentele culturale, oferind o abordare holistica.

Exista doua scopuri principale ale implicarii/ participarii parentale care au fost explorate in literatura de specialitate si in practica. Unul se refera la angajarea parintilor in invatarea propriilor copii pentru obtinerea de rezultate mai bune, celalalt fiind implicarea in viata scolii ca forma de cetatenie activa. Al doilea scop, o abordare mai larga, include in mod necesar pe primul, parintii implicati in viata scolii intelegand importanta invatarii si sustinandu-si copiii mai mult. In acelasi timp, trebuie mentionat faptul ca o implicare mai profunda in procesul de invatare a propriului copil poate avea success fara mai mult angajament la scoala , in special daca interventia are ca scop intelegerea proceselor de educare din partea parintilor, rolului lor de educatori primari , si a faptului ca scoala joaca un rol minor in invatarea copiilor.

Practicile inspiratoare se focuseaza in unele cazuri pe un grup mic, de exemplu parinti cu o anumita nationalitate sau nivel de educatie, in timp ce altele au o abordare mai holistica, centrandu-se pe toti imigrantii sau toti parintii care sunt greu de abordat si de implicat. Aceste practici adunate in perioada de analiza a nevoilor au dovedit faptul ca modele de succes sunt transferabile de la un grup- tinta la

altul, de exemplu programele cu Roma si cele centrate pe migrare folosesc metodologie foarte similara.

Recomandarile si metodele dezvoltate in proiectele anterioare , cum ar fi Includ-ED (vezi Anexa nr. 35) dar si FamilyEduNet (vezi Anexa nr. 17), lucrul pe metodologia dezvoltata in proiectul Include-ED si metodologia scolii partenere ofera o sursa universala utila pe care proiectul Parents'ús poate construi. Sustine o abordare conform careia toate partile interesate participa la crearea si implementarea activitatilor de incluziune; abordeaza ambele laturi ale implicarii parentale – in invatare si viata scolii.

Implicarea parentala 3.0 este un ghid general util ce ajuta profesorii si directorii de scoli sa inteleaga importanta implicarii parentale si instrumentele ce sunt la dispozitia lor. Metodele sugerate pot fi implementate de conducerea scolii chiar in sisteme unde autonomia este foarte mica

Scolile ca Centre de Invatare Comunitare, este o initiativa ce urmeaza politicile actuale in domeniu, dar implementarea acestora necesita autonomie scolara deplina si un lider de scoala implicat. De asemenea anumite aspecte ce se bazeaza pe comunitatea locala se pot implementa individual de catre profesori.

Un simplu instrument de evaluare a implicarii parentale dezvoltat de NPC-p, Irlanda poate fi folosit pentru a constientiza, cat si pentru a monitoriza in practica intreaga evolutie.

Training-urile ParentHelp (vezi Anexa nr. 36) arata ca activitatile sunt la fel de utile parintilor lideri, profesorilor si directorilor de scoli pentru a intelege implicarea parentala , sa imbratiseze diversitatea si sa poata face fata provocarilor.

3. Mentoratul

Scopul acestei secțiuni este de a explora ce pot face mentorii și persoanele mentorate pentru a avea rezultate de succes de-a lungul acestui demers, să abordeze anumite caracteristici ale unui mentorat eficient și să arate cum mentoratul poate ajuta incluziunii sociale.

Conceptul de Mentorat

Mentoratul este un proces ce se bazează pe dezvoltarea de competențe, combina ghidarea, consilierea și procesele de coaching ce s-au dovedit de succes în promovarea grupurilor vulnerabile și a incluziunii sociale. Mentoratul nu este o relație profesională cu un client, și nici educație formală. Este o relație pe o perioadă de timp dintre un individ ce posedă o bogată experiență, cunoștințe și putere ce pot fi împărtășite și o persoană mentorată (beneficiar), care se găsește, în majoritatea cazurilor, într-o poziție vulnerabilă și poate beneficia de abilitățile mentorului (Tolan et al, 2008).

Mentoratul este un proces ce implică interacțiunea dintre doi indivizi în cadrul cărora persoana mentorată (beneficiarul) este în poziția de a beneficia de cunoștințele, abilitățile sau experiența mentorului. Acesta poate fi de două tipuri: peer și non-peer, însemnând că un mentor 'peer' este o persoană care are aceleași caracteristici de vârstă, experiență și poveste a vieții cu persoana mentorată (Finnegan et al, 2010). Majoritatea programelor de mentorat se concentrează pe dezvoltarea abilităților 'soft', cum ar fi stima de sine, rezistența, auto-eficacitatea, dar de asemenea impunând rezultate ce intervin în reducerea criminalității, în educație, și inserția profesională. (Colley, 2003a; Colley, 2003b). **O caracteristică distinctă a mentoratului este valoarea adăugată componentei relaționale**, fără a ține cont de tipul de metodologie aplicate în mentorat. Construirea relației dintre mentor și cel mentorat și motivațiile acestor doi actori sunt importante pentru a înțelege modul de evoluție a procesului și determina atingerea scopurilor (Colley, 2003c).

Rezultatele obținute în programele anterioare

Mentoratul a fost ales în acest proiect pentru că este un instrument mult-testat și o metodă larg-folosită în incluziunea socială. Proiectul Parents'ús s-a construit pe rezultatele obținute din mentoratul realizat în următoarele proiecte anterioare dezvoltate de profesioniști europeni:

1. MOMIE: Models of Mentoring for Inclusion and Employment (2009-2011) (MOMIE: Modele de Mentorat pentru Incluziune și Inserție profesională (2009-2011) centrat pe o comparație între mentoratul 'peer' și cel 'non-peer')
2. MEGAN: Evaluation of the Mentoring for Excluded Groups and Networks (2012-2014) (MEGAN: Evaluarea Mentoratului pentru Grupuri și Rețele Excluse (2012-2014), dedicate creării de modele de mentorat pentru grupuri excluse;
3. MPATH: Mentoring Pathways Towards Employment (2015-2017), MPATH: Mentorand Calea spre Inserție Profesională (2015-2017) ce se concentrează pe persoanele –someri de o perioadă lungă de timp și cu nivel scăzut de calificare pentru a facilita accesul și retenția unui loc de muncă.

Proiectele MOMIE and MEGAN au demonstrat ca mentoratul are un impact pozitiv asupra persoanelor mentorate. Aceste doua programme au avut success in imbunatatirea increderii in sine, a abilitatilor sociale si a retelelor sociale de suport si au subliniat relevanta potrivirii dintre mentor si cel mentorat, cat si abilitatea mentorilor de a furniza suport aditional in situatii – problema ce trebuie rezolvate. (Centre for Economic and Social Inclusion, s.d.; Finnegan, et al., 2012). Mai mult de atat, o teza de master dezvoltata in cadrul cercetarilor realizate de catre asociatia Aproximar a aratat ca rezultate ale proiectelor MOMIE si MEGAN au facilitat dezvoltarea urmatoarelor abilitati: increderea in sine si proactivitatea. Aceste doua abilitati le-au permis persoanelor mentorate sa preia controlul asupra propriilor vieti si sa isi sporeasca abilitatea de a a face fata provocarilor, sa depaseasca obstacole si sa isi realizeze scopurile in viata. (Master thesis Aproximar, 2016). MPATH a identificat ca rezultat pozitiv o imbunatatire a abilitatilor ‘soft’ legate de motivatie (in acest caz cautarea unui loc de munca sau dezvoltarea performantelor) ; in Portugalia, MPATH a demonstrat ca mentoratul a permis persoanelor mentorate sa se dezvolte si sa isi imbunatateasca abilitatile (MPATH; Country Pilot Report – Portugal, 2017)

Construind pe evidenta

Mentoratul a devenit o abilitate – cheie care este considerata a fi un process de dezvoltare a adultului de lunga durata, folosit intr-o larga varietate de contexte pentru a oferi suport si dezvoltare interpersonală, a asista procesul de invatare; a ajuta elevii cu performante mai slabe sau cei cu nevoi speciale si dificultati de invatare; a dezvolta legaturi in comunitate intre participanti etc . De aceea este considerata o strategie ce impartaseste resursele intelectuale si emotionale centrate spre relatii dintre participanti; mentoratul este de asemenea definit ca proces activ cat si o relatie tranzactionala ce implica o dezvoltare profesionala mai inalta, invatare continua a participantilor implicati: mentor, persoana mentorata/ protejat, organizatie.

De asemenea, mentoratul difera in functie de context, caracteristici si rol. Poate fi centrat pe sarcini, centrat pe oferirea de support social sau pe ghidarea in cariera. Poate fi afectat de variabile organizationale, ocupationale, de pozitie sau variabile interpersonale. Procesul de mentorat ar trebui sa fie planificat si implementat cu atentie; ar trebui sa se bazeze pe rezultate pentru ca fundamentul acestui process sunt aspiratiile si investitiile partenerilor implicati. Relatia de mentorat reprezinta nucleul unei experiente de mentorat de success. Aceasta relatie ajuta la cultivarea unor abilitati de comunicare eficiente, la aplicarea conceptelor si cunostintelor teoretice, relatii sanatoase cu colegii, abilitati de gandire critica, auto-suficienta si o intelegere in profunzime a identitatii si a rolului profesional. Schema de mentorat ajuta partile sa se implice, pentru a cauta alternative si optiuni, a oferi ajutor si sfaturi, cat si a oferi o alta perspectiva asupra problemei. Astfel, un mentorat eficient necesita intelegerea nevoilor persoanei mentorate.

O lucrare de specialitate realizata de KPMG (2013) concluzioneaza ca mentoratul are efecte de durata pozitive asupra tinerilor. Rezultatele analizelor prezente in raport sugereaza ca mentoratul la tineri furnizeaza beneficii ce includ:

- Efecte pozitive asupra rezultatelor intermediare, cum ar fi sanatatea mentala, care, la randul sau, poate avea un efect pozitiv asupra rezultatelor (ex: recidiva).
- Imbunatatiri ale atitudinii si comportamentului persoanelor mentorate.
- Imbunatatiri in relatii interpersonale si integrarea in comunitate.

- Incluziune sociala crescuta
- Relatiile cu colegii si parintii imbunatatite
- Sanatea imbanatatita, inclusiv sanatatea mentale cat si reducerea utilizarii abuzive a substantelor interzise
- Decresterea violentei juvenile
- Reducerea recidivei
- Unele imbunatatiri ale performantelor academice si ale integrarii in procesul educational si training.

Rolul Mentorilor

Folosirea mentorilor care 'been there, done that' "*au fost, au facut*" a fost identificat ca factor de succes de catre KPMG (2013). De asemenea, in evaluarea unui program de mentorat pentru tinerii BME din UK (Bartlett, 2012) s-a descoperit ca cu cat perioada de mentorat a fost mai lunga, cu atat au crescut si rezultatele pentru persoanele mentorate.

In cartea lui Schafer *The Vanishing Physician-Scientist* (2009), cercetatorul se refera la cele sase roluri ale mentorului care actioneaza ca sfatuitor, agent, confident, exemplu, sponsor si profesor. Ca sfatuitor mentorul ajuta persoana mentorata "sa isi clarifice ideile si gandurile" (Schafer, 2009)

In opinia lui Cluttbuck's (2017:6), "mentoratul eficient ajuta persoanele mentorate sa isi inteleaga viata interioara, sa-si imbunatateasca abilitatea de a deveni constient de propriile emotii, puncte tari, puncte slabe, valori, aspiratii, frici, credinte auto-limitative , etc." De exemplu, autorii articolului intitulat "Nature's guide for mentors" (Lee, A. et al. 2007) subliniaza trasaturile generale ale mentorilor buni, cum ar fi entuziasmul, disponibilitatea, munca asidua si capacitatea de a inspira pe ceilalti, incurajarea dezvoltarii de abilitati, dar si caracteristici personale ca politetea, altruismul , aprecierea diferentelor individuale, support, etc. Include de asemenea un set de intrebari de auto-evaluare avand ca scop incurajarea reflectiei asupra procesului de mentorat cat si identificarea aspectelor ce pot fi imbunatatite. Un mentor de succes ar trebui sa fie cineva ce este la dispozitia persoanei mentorate tot timpul pentru a oferi ghidare si support, este consecvent, plin de resurse, credibil atat in munca sa, cat si in feedback-ul oferit, sa se comporte intr-un mod profesionist atat in relatia de mentorat, cat si in afara ei (Price, 2004). Impactul unui bun mentor trece dincolo de propriile limitari.

Rolul principal al mentorilor adulti este de a sustine persoanele mentorate in dezvoltarea auto – eficacitatii descrisa ca increderea in sine. Mentorii reusesc asta printr-o larga varietate de strategii cum ar fi : acordarea de support si incurajare; ascultarea; fixarea de asteptari inalte si ambitionarea; acordarea de atentie indivizilor , separat de realizarile academice si activitatile lor civice; promovarea luarii de decizii in mod individual si oferirea unei alte perspective in rezolvarea unor situatii (Price-Mitchell, M. 2015). Astfel, calitatile specifice ce ii transforma pe adulti in mentori exceptionali, ajutand persoanele mentorate sa creasca si sa se dezvolte, sunt prezentate mai jos:

- a. "de departe foarte incurajator [...], in mod special pentru ca tinerii se chinuie sa depaseasca obstacole si sa rezolve probleme. Cand tinerii devin deprimati, separati pe familiile lor, sau

nefericiti in legatura cu anumite situatii de viata, mentorii sunt alaturi de ei, ii lasa sa vorbeasca despre orice si le reamintesc de valoarea lor ca oameni. "(Price-Mitchell, M. 2015)

b. "ascultatori activi. Mentorii asculta prima data si vorbesc la sfarsit. Multi tineri au mentionat cat de putin se simt ascultati de majoritatea adultilor. Adesea se simt inferiori chiar si atunci cand au idei bune. Dar mentorii sunt diferiti. Ei asculta intotdeauna chiar si cand nu sunt obligati sa o faca." (Price-Mitchell, M. 2015)

c. "Oamenii care ambitioneaza destul [...] tinerii cat sa aiba fixate asteptari mari – atat la nivel academic, cat si personal. Ei apreciaza atunci cand mentorii ii ambitioneaza dincolo de limitele imaginate de catre ei." (Price-Mitchell, M. 2015)

d. "sunt cu adevarat interesati de tineri ca indivizi [...] Mentorii ii ajuta pe tineri sa inteleaga toate aspectele vietii lor si interesele lor. Sunt valorizate ideile tinerilor, cat si schimbarile de dispozitie si de sentimente." (Price-Mitchell, M. 2015)

e. "educatori ai capacitatii de a lua decizii proprii; mentorii buni nu ii judeca pe tineri sau nu le impun propriile idei. In schimb, tinerilor li se aminteste cine sunt si sunt ajutati sa aiba incredere ca pot lua decizii bune. Faptul ca stiu ca nu sunt judecati ii ajuta pe tineri sa abordeze critic luarea deciziilor, sa trieze valorile profunde ce ii vor influenta ca adulti." (Price-Mitchell, M. 2015)

f. "sursa de perspectiva. Mentorii adulti furnizeaza tinerilor perspective ce deriva din anii lor de experienta. Cand obstacolele aparute par covarsitoare, mentorii ii ajuta punand provocarile in perspectiva, si identificand ambele fete ale situatiei, sustinandu-i sa-si modeleze abilitatile ce tin de un scepticism pozitiv." (Price-Mitchell, M. 2015)

O alta lucrare din literatura de specialitate sugereaza alte caracteristici pe care mentorii ideali ar trebui sa le aiba, cum ar fi : " capacitatea de a vedea persoana mentorata ca un individ special si de a se simti confortabil cu o 'distanta' culturala si socio-economica; fixarea unor standarde inalte si instalarea unei increderi ce le permite sa tinteasca spre aspiratii inalte; respectarea abilitatilor persoanelor mentorate si dreptul acestora de a lua propriile decizii; intelegerea si empatizarea cu lupta interioara a fiecaruia; vizualizarea solutiilor, nu doar a problemelor; flexibilitatea si deschiderea; acceptarea si deschiderea spre alte valori, culturi si puncte de vedere; impartasirea resurselor, experientelor si cunostintelor; exprimarea interesului, respectului mutual, si afectiunii; exprimarea entuziasmului pentru anumite subiecte, zone de interes si probleme morale." (Miller, A.2002:198)

De asemenea, o modalitate utila de a defini comportamentele mentorului este de a descrie comportamente pe care ar trebui sa le afiseze intotdeauna, uneori sau niciodata. De exemplu, 'mentorul ar trebui:

a. intotdeauna: sa asculte empatic; sa impartaseasca experiente; sa formeze o relatie de invatare mutuala; sa dezvolte o intelegere profunda prin reflectie; sa fie o cutie de rezonanta; sa incurajeze.

b. uneori: sa foloseasca comportamente de coaching; sa foloseasca comportamente de consiliere; sa provoace ipoteze; sa fie un model; sa deschida usi sau sa sponsorizeze.

c. niciodata: sa disciplineze; sa condamne; sa aprecieze intr-un mod formal; sa evalueze pentru o terta parte; sa supervizeze." (Miller, A.2002:198)

Spatiul de mentorat

Diferiti autori care au abordat subiectul mentoratului din diferite perspective discuta spatiul de mentorat. Acest concept implica crearea unei locatii/ loc pentru desfasurarea mentoratului. Aceasta locatie poate fi formala sa informala, virtuala sau fata-in – fata si poate fi organizata fizic de catre leadership-ul organizatiei sau de catre angajati intr-un mod mai putin formal.

Spatiul de mentorat ar trebui sa fie un loc in care pot gasi o intelegere profunda a nevoilor celuilalt; un loc in care acestia sa se opreasca sa invete, reflecteze, sa se conecteze si unde relatiile pot deveni mai puternice. De asemenea, in aceste spatii rolul mentorului si a persoanei mentorate poate fi inversat, in functie de discutie si de nevoi. Spatiile de mentorat pot avea un mare potential atat pentru indivizi cat si pentru organizatii. Ele trebuie sa se transforme in locuri unde sa se construiasca increderea in indivizi si in organizatii, avand ca rezultat imbunatatirea capacitatii de munca a intregii organizatii. Acest tip de locatie poate fi de asemenea improvizat, luand in considerare similaritati de caracteristici socio-economice, ce tin de gen, etnicitate, nivel al carierei, activism social. Pe de o parte, daca spatiul de mentorat este informal, acele similaritati pot ajuta in mod natural relatia dintre individul ce are nevoie de mentorat si cel care il ofera, prin discutii legate de interesele lor. Pe de alta parte, daca spatiul este formal, atunci cei responsabili cu managementul organizatiei ar trebui sa fie constienti de acest fapt si sa ii ajute pe angajati sa inteleaga acele aspecte de la locul de munca legata de mentoratul persoanelor de sex opus sau de etnie diferita.

Mentoratul si parenting-ul

Domeniul de parenting a suferit schimbari majore si s-a dezvoltat incepand cu anii 1990. Ajutorul de parenting se refera la “orice interventie a parintilor sau a ingrijitorilor cu scopul de a reduce riscurile si / sau de a promova factori de protectie pentru copiii lor in relatie cu bunastarea lor sociala, fizica, si emotionala.” (Moran, P. et al. 2004: 23). Suportul pentru parinti vine dintr-o varietate de surse informale, fiind furnizat de familie, prieteni, etc., semi-formale, de exemplu organizatii ale comunitatii si formale care sunt serviciile organizate. Doua aspecte semnificative identificate de Gardner (2003) sunt “preventia daunelor” si “promovarea punctelor tari”. Cercetari ale relatiei dintre parinti si rezultatele mentoratului sugereaza ca o mare parte a impactului asupra programelor de mentorat poate fi datorat rolului pe care parintele il joaca. In cercetarea lui, J. Rhodes a afirma ca relatiile parentale imbunatatite in cazul tinerilor mentorati au functionat ca mediator a rezultatelor tinerilor: “relatiile de mentorat au condus la cresteri ale nivelului de intimidare, comunicare si incredere pe care adolescentii le simt catre parintii lor. Aceste imbunatatiri au dus la randul lor la schimbari pozitive in multe alte zone cum ar fi stima de sine si rezultatele scolare.” (Rhodes, 2002: 40–41)

Educatia bazata pe comunitate ar trebui privita ca parteneriat intre elevi, scoala, si comunitatile lor, deoarece ii angajeaza pe tineri in experiente autentice in domeniul public, ceea ce duce la rezultate de invatare semnificative. Cu ajutorul acestor programe elevii isi dezvoltă interesele motivatoare, cunostintele, determinarea si implicarea care fac ca scopurile educationale si ocupationale inalte sa fie posibile. (James, C.E. 2005). Dezvoltarea unui proiect de mentorat parental necesita foarte mult timp dedicat planificarii, recrutarii si antrenarii mentorilor, dar si identificarii persoanelor ce urmeaza a fi mentorate. Este necesara o abordare flexibila si adaptabila pentru a conduce un proiect de mentorat parental.

Dupa cum s-a recunoscut, sunt familii in comunitatea noastra ce prezinta risc de abuz asupra copilului si/sau neglijenta. Aceste familii au nevoie de ghidare pentru a realiza o schimbare pozitiva pentru ei,

cat si pentru familiile lor. Programele parinte-mentor functioneaza in familii si aduc schimbari constructive prin ajutorul, ghidarea, instruirea si/sau tratamentul acordate. Un parinte mentor poate ajuta familiile sa isi creasca copiii cat mai bine. Programul recunoaste ca siguranta, permanenta si bunastarea sunt esentiale in a obtine rezultate pozitive la copii. Astfel, o tranzitie de succes de la copilarie la maturitate este pusa sub semnul intrebarii daca aceste resurse familiale esentiale nu raman intacte.

De exemplu, scopul principal al unui proiect ca "An Integrated Approach Towards Poverty and Social Exclusion on behalf of the Entire Community" (O Abordare Integrata a Saraciei si Excluderii Sociale in Beneficiul Intregii Comunitati) care a fost dezvoltat in Romania de catre POCU/18/4.1/101910 este acela de a imbunatati participarea eficienta a copiilor in procesul educational printr-o selectie a strategiilor si actiunilor care implica o schimbare pozitiva a atitudinii parintilor/ tutorilor catre educatie; intelegerea importantei educatiei pentru copiii lor; implementarea programului de suport parental pentru familiile vulnerabile si dezvoltarea activitatilor de mentorat.

4. Recomandari

Au fost prezentate pana acum procesul de mentorat, provocarile si beneficiile sale, cat si un rezumat al abordarilor si exemplelor de succes referitoare la implicarea parentala a parintilor vulnerabili in invatarea copiilor. Pe baza acestor doi piloni, autorii vor incerca sa sumarizeze avantajele, provocarile si elementele ce retin atentia, pentru a implementa un model de mentorat pentru implicarea parentala in special in invatarea copiilor. Scopul acestui exercitiu este de a furniza o baza pentru viitoare demersuri de cercetare.

Programele de mentorat s-au dovedit a fi un instrument foarte eficient de implicare a parintilor, deoarece se adreseaza nevoilor individuale ale fiecarei familii si se confrunta cu faptul ca fiecare familie are nevoie de ajutor in felul ei, si asta se desfasoara intr-un format ce ofera egalitate fiecarei parti, se colaboreaza spre atingerea unui scop comun, si anume bunastarea copilului. Parintii pot folosi acest punct de vedere cand discuta cu profesorii despre copilul lor, toate partile avand ca punct de focus principal, copilul.

Programul de mentorat se dezvolta si implementeaza luand in considerare multi factori pentru a furniza un model ce functioneaza si care este benefic tuturor actorilor- in special copiilor si parintilor- dar care se preteaza la ajustari in functie de contextele locale.

Un prim punct de o mare importanta in orice relatie de mentorat, si mai ales in acest proiect, este faptul ca **mentorii si persoanele mentorate trebuie sa fie tratate ca egali**. Ambele parti ar trebui sa fie deschise si sa tinteasca spre o invatare pe tot parcursul vietii. Deoarece persoana mentorata este sustinuta de mentor, mentorul castiga cunoastere, experienta in procesul de mentorat. Mentorii si persoanele mentorate vor avea diferite calitati si abilitati, trebuie puse in lumina si dezvoltate abilitatile persoanei mentorate. In acest caz mentorii trebuie sa inceapa cu recunoasterea parintilor ca cei responsabili de educatia copiilor, ca educatori cu mare impact asupra copiilor. Este de asemenea necesar sa avem ca scop imbunatatirea relatiilor casa- scoala. Astfel, procesul de mentorat ar trebui sa se focalizeze pe construirea si facilitarea unor cai de comunicare, facand colaborarea dintre parinti si scoala mai buna decat inainte si ajutand ambele parti sa isi schimbe modul de lucru.

Un program de mentorat va fi de succes **numai daca scoala nu se asteapta ca familiile sa asimileze pur si simplu sistemul existent ci sunt dispuse sa iasa din zona de confort si sa se schimbe si ei**. Scoala trebuie sa recunoasca ca practicile folosite au nevoie sa fie improspatate sau, in unele cazuri, complet reformate. Ceea ce a functionat pentru generatiile mai vechi sau alti elevi ar putea sa nu functioneze cu actualele clase. Nu exista solutii ce se potrivesc peste tot, scoala trebuie sa ramana flexibila tot timpul. Profesorii si personalul din scoala au nevoie de mentorat si de suport pentru a sti cum sa colaboreze cu parintii ca parteneri si pentru a putea intelege si lucra cu diferite tipuri de familii.

Scolile trebuie sa inteleaga si sa recunoasca educatia facuta de parinti acasa si sa ia in considerare invatarea non-formala a copiilor (ex. Participarea la activitati a organizatiilor de tineret, activitati in cadrul bisericii). Parintii mentorati pe parcursul proiectului trebuie ajutati sa inteleaga ca fac o treaba minunata educandu-si copiii si nu li se cere sa se concentreze pe munca de la scoala deoarece nu este treaba lor sa acopere lipsuri ale educatiei formale. Scoala si profesorii trebuie sa invete cum sa se bazeze pe educatia de acasa si sa adapteze educatia formala la aceasta.

Scoala si profesorii trebuie sa ajunga la parintii si familiile etichetate ca inabordabile ('hard-to-reach') si sa ofere un spatiu atractiv unde experientele neplacute actuale sau din trecut ale parintilor pot fi combutate. Aceasta necesita ca scoala si profesorii sa aiba o 'mentalitate mobilizatoare' ('outreach mentality'), nu ar trebui sa astepte ca familiile sa initieze contactul, sa exploreze motivele pentru care parintii evita scoala si sa lucreze la aceste aspecte. Pentru a gasi o cale de a contacta aceste familii greu de abordat (hard-to-reach), scoala ar trebui incurajata sa se foloseasca de ajutorul parintilor deja implicati, al liderilor comunitatii, lucratorilor sociali si al altor profesionisti.

Baza relatiei de mentorat ar trebui sa fie increderea reciproca dintre parteneri. Aceasta nu ar trebui stirbita niciodata, mentorul fiind obligat sa respecte confidentialitatea in ceea ce presupune relatia mentor-persoana mentorata. Persoanele mentorate trebuie sa fie sigure ca informatia sensibila, fricile si sperantele lor nu vor fi folosite impotriva lor. Mentorii trebuie sa fie pregatiti ca implicarea autoritatilor este ultima lor optiune, interesele copilului fiind cele mai importante si in cazul in care siguranta copilului e in pericol, autoritatile trebuie alertate imediat. Aceste familii provenind dintr-un mediu socio-economic precar s-ar putea sa se confrunte cu probleme pe care nu doresc sa le impartaseasca, fiindu-le frica sa nu isi piarda copiii sau sa fie deportate. (L.Ritók, 2017)

Mentorul ar trebui sa se dedice complet si sa ofere cel mai bun support persoanelor mentorate indiferent de religie, identitate sexuala, cultura, cetatenie, statut, idei politice si valori. Daca apar opinii divergente in timpul conversatiilor, mentorul nu trebuie sa isi impuna opiniile asupra persoanei mentorate si sa ii respecte aceste diferente.

Trebuie sa existe **o intelegere in prealabil in legatura cu masura in care mentorii pot fi implicate in relatia scoala - acasa.** Deoarece este o relatie profesionala de incredere, mentorii ar trebui sa fie pregatiti sa fie abordati de cei mentorati si cu probleme ce nu tin strict de relatia de mentorat. Pentru majoritatea profesorilor, este dificil sa comunice cu oamenii din afara clasei lor sociale, iar in cazul parintilor cu nivele de educatie scazute, exista sanse mari ca vocabularul folosit de profesori sa ii indeparteze pe parinti si mai mult. (L. Ritók 2015.) Mentorii ar putea juca un rol de facilitator intre acasa si scoala, rol bazat pe o relatie de incredere, dar acest lucru trebuie stabilit de dinainte.

Programul de mentorat trebuie sa furnizeze ajutor si solutii despre cum sa se faca fata barierelor lingvistice/de vocabular, dar, in acelasi timp, diferentele de limba si cultura trebuie sa fie acceptate ca bine-venite iar familiile sa fie ajutate sa transmita in continuare zestrea culturala copiilor lor. In cazul familiilor de origine Roma, mentoratul ar trebui sa tinteasca si spre imbunatatirea cunoasterii propriiei zestre culturale. (L. Ritók 2014.) Copii nu ar trebui niciodata sa fie pusi sa aleaga intre cultura sau limba propriiei familii si cea a scolii, ar trebui sa fie ajutati sa le practice pe amandoua si sa isi construiasca propria identitate

Scopurile procesului de mentorat trebuie sa fie implicarea parintilor in invatarea propriilor copii pentru obtinerea unor rezultate mai bune, implicarea in viata scolii ca forma de cetatenie activa. Mentorii nu trebuie sa spuna parintilor cum sa isi creasca copiii, sa ii rusineze in legatura cu practicile lor parentale, ci sa le ofere oportunitati, instrumente si curaj de a participa activ si a-si exercita drepturile, dupa cum apare clar enuntat in Conventia Natiunilor Unite a Drepturilor Copiilor.

Abordarea ce atrage implicarea inseamna ca parintii cat si scoala trebuie sa aiba puterea de a cere schimbarea si de a o realiza.

Pentru a monitoriza progresul, **mentorii si persoanele mentorate trebuie sa isi fixeze scopuri si masuri, dar acestea trebuie sa treaca dincolo de performantele copilului la teste si la note.** Programul trebuie sa mearga dincolo de invatarea la scoala si sa caute interactiuni scoala-acasa semnificative. Evaluarea trebuie sa fie mutuala si constructiva. Persoanele mentorate ar trebui incurajate sa isi exprimele indoielile in legatura cu relatia dintre mentori si ei. Ele ar trebui sa fie motivate sa participe activ la procesul de mentorat, dar in cazul in care se decid sa renunte, aceasta posibilitate trebuie sa le fie oferita, iar motivele trebuie examinate in detaliu pentru a evita viitoare abandonuri (L.Ritók, 2013).

Spatiul de mentorat trebuie sa fie un loc in care indivizii se pot gandii profund la nevoile celuilalt; un loc in care sa se opreasca, sa invete, sa reflecteze, sa se conecteze; unde relatiile pot fi intarite. Acest loc poate fi in afara scolii pentru a oferi un spatiu sigur si confortabil acelor parinti ce se simt frustrati sau fara aparare in cladirea scolii, ca in cazul parintilor ce provin dintr-un mediu socio-economic precar. Mentorii trebuie sa fie deschisi sa renunte la confortul lor si sa aleaga un loc unde mentorul si persoana mentorata au siguranta si se simt increzatori. Aceasta ar putea fi o buna oportunitate ca persoana mentorata sa prezinte mentorului mediul in care traieste, ca acesta sa aiba o mai buna intelegere a modului lor de viata.

Bibliografie

1. Bhopal, K. (2004). Gypsy Travellers and Education: Changing Needs and Changing Perceptions. *British Journal of Education Studies*, 52 (1), 47-64.
2. Bhopal, K., & Myers, M. (2009). Gypsy, Roma and Traveller pupils in schools in the UK: inclusion and 'good practice'. *International Journal of Inclusive Education*, 13 (3), 299-314.
3. Bhopal, K., Gundara, J., Jones, C., & Owen, C. (2000). *Working Towards Inclusive Education: Aspects of Good Practice*. London: Crown Copyright.
4. Campbell, C. (2011) *How to involve hard-to-reach parents: encouraging meaningful parental involvement with schools* National College for School Leadership: London
https://www.gov.uk/government/uploads/system/uploads/attachment_data/file/340369/how-to-involve-hard-to-reach-parents-full-report.pdf, last checked on the 09.02.2018
5. Chapman, T., Bhopal, K. (2013) Countering common-sense understandings of 'good parenting:' women of color advocating for their children, *Race Ethnicity and Education*, 16:4, 562-586.
6. Crozier, G., & Davies, J. (2007). Hard to reach parents or hard to reach schools? A discussion of home-school relations, with particular reference to Bangladeshi and Pakistani parents. *British Education Research Journal* , 33 (3), 295-313.
7. Cummins, J. (2003). Challenging the construction of difference as deficit: Where are identity, intellect, imagination, and power in the new regime of truth. *Pedagogies of difference: Rethinking education for social change*, 41-60.
8. Darder, A. 2006. „Foreword“. In: Olivos, E.M. (Hrsg.): *The Power of Parents. A Critical Perspective of Bicultural Parent Involvement in Public Schools*. New York: Peter Lang Publishing. (Foreword).
9. Department for Children, Schools and Families. (2009). *Moving Forward Together: Raising Gypsy, Roma and Traveller Achievement (Booklet 4)*. London: Crown Copyright.
10. Desforges, C. and A. Abouchaar (2003). *The Impact of Parental Involvement, Parental Support and Family Education on Pupil Achievement and Adjustment: A Literature Review*, Department of Education and Skills.
11. Epstein, J. 1992. "School and Family Partnerships." In *Encyclopedia of Educational Research*, edited by M. Alkin. New York: MacMillan.
12. Epstein, J. 2009. *School, family and community partnerships: Your handbook for Action*. Kalifornien: Corwin Press.
13. Epstein, J. L., Sanders, M. G., Sheldon, S., Simon, B. S. Salinas, K.C., et al. (2009). *School, family, and community partnerships: Your handbook for action (3rd ed.)*. Thousand Oaks, CA: Corwin Press.
14. Fasting, R.B. (2012), *Adapted education: The Norwegian pathway to inclusive and efficient education*. *International Journal of Inclusive Education*. 17. 1-14
15. Field, S., M. Kuczera and B. Pont (2007), *No More Failures: Ten Steps to Equity in Education*, OECD, Paris.
16. Goodall J. (2017) *Learning-centred parental engagement: Freire reimaged*, *Educational Review*
17. Goodall, J. (2017) *Narrowing the achievement gap: Parental engagement with children's learning*, Routledge, London and New York
18. Goodall, J. S., (2016) *Technology and school-home communication in International Journal of Pedagogies and Learning Vol 11 no 2 118-131*
19. Goodall, J., Montgomery, C. (2014) *Parental involvement to parental engagement: a continuum*, *Educational Review*, 66:4, 399-410.
20. Goodall, J., Vorhaus, J. (2011) *Review of best practice in parental engagement: Practitioners summary*. London: DfE

21. Goodall, J., Weston, K. (2018) 100 Ideas for primary teachers: Engaging parents. London, Bloomsbury Education
22. Harris, A. & Goodall, J. 2007. Engaging Parents in Raising Achievement. Do Parents Know They Matter? University of Warwick. Online abrufbar auf: <http://www.dcsf.gov.uk/research/data/uploadfiles/DCSF-RW004.pdf>
23. Henderson, A. 1987. The evidence continues to grow: Parent involvement improves student achievement. Columbia: National Committee for Citizens in Education.
24. Hoover-Dempsey & Whitaker 2010. The parent involvement process: Implications for literacy. In: Dunsmore, K. & Fisher, D. (Hrsg.): Bringing literacy home. Newark: International Reading Association. S. 53-82.
25. Jasis P.M. & Ordoñez-Jasis, R. 2012. Latino Parent Involvement: Examining Commitment and Empowerment in Schools. In: Urban Education, 47:65, S. 65- 89.
26. Jeynes, W. 2003. A Meta-Analysis. The Effects of Parental Involvement on Minority Children's Academic Achievement. In: Education and Urban Society, 35, S. 202-218. Online abrufbar auf: <http://www.sagepub.com/vaughnstudy/articles/dair/Jeynes.pdf>
27. Jeynes, W.H. (2005), "A Meta-Analysis of the Relation of Parental Involvement to Urban Elementary School Student Academic Achievement", Urban Education, Vol. 40, No. 3, pp. 237-269.
28. Jeynes, W.H. (2007), "The Relationship Between Parental Involvement and Urban Secondary School Student Academic Achievement: A Meta-Analysis", Urban Education, Vol. 42, No. 1, pp. 82-110.
29. L. Ritok, N. (2013) 356. Amikor a kozosseg is akarja, A nyomor szele <https://nyomorszeleblog.hvg.hu/2013/03/18/356-amikor-a-kozoeseg-is-akarja/>
30. L. Ritok, N. (2014) 411. Identitas, gyerekszettel. A nyomor szele <https://nyomorszeleblog.hvg.hu/2014/03/30/411-identitas-gyerekszettel/>
31. L.Ritok, N. (2017) 600. Az oktatás, vagy valami más?, A nyomor szele <https://nyomorszeleblog.hvg.hu/2017/10/22/600-az-oktatas-vagy-valami-mas/>
32. L.Ritok, N. (2017) 604. Aktak es gyerekek, A nyomor szele <https://nyomorszeleblog.hvg.hu/2017/11/18/604-aktak-es-gyerekek/>
33. Matras, Y., Leggio, V., Jones, C., Sutac, M., Constantin, R., & Tanase, L. (2014). Roma pupils at Bright Futures Education Trust (Gorton South, Manchester): Background, preliminary observations, engagement strategy. Manchester: The University of Manchester.
34. National Council for Special Education, Ireland. (2011) Inclusive Education Framework. A guide for schools on the inclusion of pupils with special educational needs. https://ncse.ie/wp-content/uploads/2014/10/InclusiveEducationFramework_InteractiveVersion.pdf
35. OECD. 2010b: Education at a Glance 2010.
36. Ofsted. (2014). Overcoming barriers: ensuring that Roma children are fully engaged and achieving in education. London: Ofsted.
37. Pena, D. C. (2000). Parent involvement: Influencing factors and implications. The Journal of Educational Research, 94(1), 42-54.
38. Penfold, M. (2015). Improving education outcomes for pupils from the new Roma communities. Leicester: British Council.
39. Price-Mitcell, M. (2015.) Tomorrow's Change Makers: Reclaiming the Power of Citizenship for a New Generation, Eagle Harbour Publishing
40. Salamon, E. (2017) European Achoolnet Teacher Academy
41. Scullion, L., & Brown, P. (2013). 'What's working?': Promoting the inclusion of Roma in and through education. Salford: University of Salford.
42. Universität Wien. Inclusive Education <https://lehrerinnenbildung.univie.ac.at/en/fields-of-work/inclusive-education/>

43. DuBois, D.L., Holloway, B.E., Valentine, J.C. and Cooper H. (2002) Effectiveness of mentoring programs for youth: a meta-analytic review. *American Journal of Community Psychology*, Vol. 30, No. 2, pp. 157-197.
44. DuBois, D.L., Portillo, N., Rhodes, J.E., Silverthorn, N. and Valentine, J.C. (2011) How Effective Are Mentoring Programs for Youth? A Systematic Assessment of the Evidence. *Psychological Science in the Public Interest*, Vol. 12, No. 2, pp. 57-91.
45. Centre for Economic and Social Inclusion (s.d). Evaluation of the Mentoring for Excluded Groups and Networks (MEGAN) European Project - Final Report.
46. Colley, H., 2003a. Engagement mentoring for socially excluded youth: problematising an 'holistic' approach to creating employability through the transformation of habitus. *British Journal of Guidance and Counselling*, 31(1), pp. 77-100.
47. Colley, H., 2003b. Engagement Mentoring for 'Disaffected' Youth: A new model of mentoring for social inclusion. *British Educational Research Journal*, 29(4), pp. 521-542.
48. Colley, H., 2003c. *Mentoring for Social Inclusion: A Critical Approach to Nurturing Mentor Relationships*. USA: Routledge Palmer.
49. Clutterbuck, D.A. (et al). 2017. *The SAGE Handbook of Mentoring*. SAGE Publications Ltd. 1st Edition.
50. Finnegan, L., Pizani-Williams, L., Small, L., Stewart, M. and Whitehurst, D. (2012). Models of Mentoring for Inclusion and Employment (MOMIE) - Final project report.
51. Finnegan, L., Whitehurst, D. and Deaton, S. (2010), Models of mentoring for inclusion and employment - Thematic review of existing evidence on mentoring and peer mentoring.
52. Foster, S. and Finnegan, L. (2014), Evaluation of the Mentoring for Excluded Groups and Networks (MEGAN) European Project: Literature Review.
53. Gardner, R. 2003. *Supporting Families: Child Protection in the Community*. Chichester: John Wiley & Sons.
54. Ivanova, V. 2013. Parenting in the prevention of early school leaving in the Roma community. PREVENT project
https://urbact.eu/sites/default/files/import/Projects/PREVENT/outputs_media/Roma_study_01.pdf
55. Ives, Bob & Lee, Brian. (2018). Roma and non-Roma Parents' Views About Their Children's Learning Difficulties. 29. 39-53.
56. James, C.L. 2005. Constructing Aspirations: The Significance of Community in the Schooling Lives of Children of Immigrants, in Lucinda Pease-Alvarez and Sandra R. Schecter, eds., *Learning, Teaching, and Community*. Mahwah, NJ: Lawrence Erlbaum Associates. 2005: 217–234.
57. KPMG (2013) *Economic Evaluation of the Australian Indigenous Mentoring Experience Program: Final report*. Australian Government Advisory Services.
58. Lee, A., C. Dennis, and P. Campbell. 2007. Nature's Guide for Mentors. *Nature* 447:791–797.
59. Moran, P., Ghate D., van der Merwe, A. 2004. What Works in Parenting Support? A Review of the International Evidence. Policy Research Bureau nr.574. Queen's Printer and Controller of HMSO.
60. Miller, A. 2002. *Mentoring Students and Young People: A Handbook of Effective Practice*. London, UK: Routledge.
61. MPATH, 2017. Country Pilot Report – Portugal.
62. Ngara, R., Ngwarai, R. Mentor and mentee conceptions on mentor roles and qualities: A case study of Masvingo teacher training colleges. *International Journal of Social Science and Education*. 2012. 2, 461–473.

63. Price, B. Mentoring: The Key to Clinical Learning. *Nursing Standard*. 2004. 18, 1–2.
64. Price-Mitchell, M. 2015. *Tomorrow's Change Makers; Reclaiming the Power of Citizenship for a New Generation*, Eagle Harbour Publishing.
65. Rhodes, J. E. 2002. *Stand by Me: The Risks and Rewards of mentoring today's Youth*. Cambridge, MA: Harvard University Press.
66. Roker, D., & Coleman, J. 2007. *Working with Parents of Young People: Research, Policy and Practice*. London: Jessica Kingsley Publishers.
67. Schafer, A. L. 2009. *The Vanishing Physician-Scientist* (A. I. Schafer Ed.). Ithaca, NY: Cornell University Press.
68. Tolan, P., Henry, D., Schoeny, M., Bass, A. 2008. Mentoring Interventions to Affect Juvenile Delinquency and Associated Problems, *Cambell Systematic Reviews* 2008:16
69. Wagh D., Patole S. 2015. Mentoring. In: Patole S. (eds) *Management and Leadership – A Guide for Clinical Professionals*. Springer, Cham.

Alte Referint

70. *Going the Distance- A Guide to Building Lasting Relationships in Mentoring Programs*, 2005 by Dr. Susan Weinberger Mentor Consulting Group and Michael Garringer and Patti MacRae NWREL, Published by U. S. Department of Education Mentoring Resource Center, Mentoring Resource Center, ISBN: 0-89354-073-0

https://educationnorthwest.org/sites/default/files/resources/going_the_distance.pdf

5. Anexe – Practici inspiratoare folosite in lucrare

1. **Empowerment** Responsabilizarea parintilor de origine Roma din regiunea Međimurje and Sisak-Moslavina (2011-2013)

1.1. <http://www.korakpokorak.hr>

1.2. Proiectul s-a derulat in patru scoli primare apartinand unor comunitati a caror populatie este majoritar (peste 50%) roma. A fost implementat in colaborare cu educatorii din scoala, liderii, specialistii in educatie si facilitatori comunitari care erau si reprezentanti de seama ai comunitatii. Proiectul a sustinut bunastarea, dezvoltarea si invatarea copiilor, deoarece cercul vicios al excluderii este determinat si de rezultate educationale proaste ale copilului. S-a centrat pe sustinerea si dezvoltarea capacitatii parintilor si a scolii; pe de o parte acest lucru a inclus crearea unui mediu de invatare acasa, iar pe de alta parte, a inclus strangerea colaborarii dintre scoala si parinti. Asteptarile proiectului au inclus influentarea problemei integrarii si a coeziunii sociale.

Parintii au fost educati in legatura cu diferitele strategii de colaborare, dar si cu invatarea interculturala si educatia pentru dreptate sociala. Asemenea caracteristici s-au dovedit cruciale nu numai pentru participarea parintilor apartinand grupurilor etnice diferite de cel dominant, dar si pentru imbunatatirea calitatii in intreaga scoala. In afara de a invata sa comunice si sa isi imbunatateasca abilitatile, li s-au predat teme pre-alfabetizare si pre-calcul, facilitatorii fiind 'echipati' cu materiale special adaptate – Seturi de Activitati pentru Copii, Ghidul Facilitatorului-Parinte, Ghidul cu Activitati pentru Parinti, brosure pentru parinti si carti cu poze. Echipa de proiect si facilitatorii au organizat intalniri de monitorizare: 17 membri ai echipei cuprinzand facilitatori comunitari, educatori prescolari, profesori, specialisti in educatie, directori de scoli au condus ateliere de lucru pentru parinti si alti membri ai familiei in fiecare saptamana timp de doi ani. Aceste experiente ale proiectului demonstreaza ca parintii reactioneaza pozitiv la acest tip de activitati (workshop-uri interactive educative) si ca aplica cunostintele si abilitatile dobandite in cadrul workshop-urilor. Datele de prezenta au aratat ca pe parcursul acestor 2 ani aproximativ 245 parinti si alti membri ai familiei (bunici, unchi, matusi, etc.) au participat continuu la workshop-uri.

2. MPATH – Mentoring Pathways Towards Employment - Low SKILLED AND LONG TERM UNEMPLOYED MENTORING MODEL (2015-2017)

2.1. <http://www.mpath-mentoring.org/>

2.2. Proiectul MPATH este centrat pe crearea unui model de mentorat care sa ajute somerii cu slaba calificare si cei aflatii in aceasta situatie de o lunga perioada de timp pentru a accesa piata muncii si pentru a-si mentine locurile de munca. Mentoratul este un process bazat pe dezvoltarea de competente ce combina procesele de ghidare, counselling si coaching ce s-au dovedit de succes din punctul de vedere al promovarii grupurilor excluse cu slaba calificare. Parteneriatele de promovare au functionat cu success in modelele de mentorat din 2009 si au furnizat dovezi ale eficientei lor de a ajuta la dezvoltarea abilitatilor necesare angajarii

2.3. Scopurile proiectului MPATH sunt:

- **Dezvoltarea unor abordari noi, inovative si multidisciplinare in predare si invatare in contextul ghidarii in cariera pe piata muncii** , construind pe experientele obtinute in cadrul proiectelor MOMIE si MEGAN ;
- **Identificarea unui profil potrivit si competente adecvate care sustin programele de mentorat desfasurate cu companii**, furnizandu-le in contexte de munca;
- **Conceperea unui model de mentorat ce imbunatateste competentele necesare intrarii pe piata muncii si mentinerii locului de munca** in special in cazul somerilor slab calificati si a somerilor de lunga durata
- **Pilotarea unui model de mentorat ce sustine companiile mici si medii, cat si organizatiile non-profit sa retina adultii** slab calificati si somerilor de lunga durata de (adulti-tineri si adulti), sa creasca curba invatarii si productivitatea celor care intampina dificultati sa se reintegreze pe piata muncii;
- **Efectuarea unei metode de control aleator care sa evalueze consistenta modelului de mentorat** in cazul cursurilor de training oferite; antrenarea mentorilor si a trainer-ilor de mentori, implementarea modelului de mentorat si mentinerea locului de munca.

3. **Models of Mentoring for Inclusion and Employment (MOMIE) (Modele de mentorat pentru incluziune si angajare)**

3.1. www2.learningandwork.org.uk/node/608

3.2. MOMIE a constat intr-un proiect de mentorat sustinut de Comunitatea Europeana prin Programul comunitar de Solidaritate Sociala si Ocuparea Fortei de Munca - Progress 2007-2013. La nivel European a fost identificat ca unul dintre cele 16 studii de caz al Programului de Progres Comunitar 2007-2013 . Acest proiect a abordat Mentoratul ca Metodologie inovativa ce ajuta oamenii aflati in situatii dezavantajate si care provin din medii diferite.

3.3. Scopurile proiectului

A fost creat sa compare si evalueze impactul mentoratului si a mentoratului intre colegi asupra sustinerii persoanelor si grupurilor dezavantajate. A avut urmatoarele sase scopuri principale:

1. Stabilirea la nivel European a unor retele de experti (parti interesate si practicieni) in domeniul mentoratului ca model de sustinere pe piata muncii a grupurilor dezavantajate si excluse
2. Efectuarea unei analize a tuturor tipurilor de scheme de mentorat si a varietatii grupurilor tinta din Europa, cat si identificarea rapoartelor de evaluare specifice care le indica eficacitatea
3. Caderea de acord asupra unui cadru comun de consultari intre colegii mentori pentru identificarea factorilor cheie ce infuenteaza o schema de mentorat eficienta intre colegi
4. Efectuarea unor evaluari asupra anumitor grupuri excluse cat si efectuarea unor controale aleatorii
5. Stabilirea unor criterii de evaluare comune si clare care sa determine o evidenta solida

6. Monitorizarea si evaluarea procesului de identificare si training a mentorilor pentru a asigura un control adecvat contextului national.

4. MEGAN - Evaluation of the Mentoring for Excluded Groups and Networks (evaluarea mentoratului pentru grupuri excluse si retele)

4.1. <http://www.aproximar.pt/projeto-megan.html>

4.2. MEGAN este un program de mentorat cu o componenta de evaluare finantat de Fondul Social European - Progress . Interesul echipei de proiect MEGAN este acela de a sustine grupurile dezavantajate, incluzand tinerii de origine Roma (Ungaria), oamenii dezavantajati social si economic, depinzand de ajutoarele de stat/Salariul minim pe economie (Portugalia) si persoane eliberate conditionat , incluzand aici infractori imigranti (UK). MEGAN va furniza mentorat participantilor din fiecare tara pentru cel putin sase luni si va masura impactul pe care il are asupra vietilor persoanelor mentorate in anumite zone cheie. MEGAN spera sa se bazeze pe proiectul precedent, MOMIE-Models of Mentoring for Inclusion and Employment.

4.3. Obiective

- Sa imbunatateasca prin mentorat incluziunea sociala a comunitatilor de imigranti;
- Sa promoveze strategii eficiente si rentabile pentru a sustine incluziunea sociala si angajarea grupurilor vulnerabile;
- Sa masoare impactul mentoratului asupra rezultatelor vizibile (ex. angajare si recidiva) si invizibile (incredere si motivatie) pentru comunitati marginalizate;
- Sa testeze fezabilitatea efectuarii de controale aleatorii asupra procesului de mentorat pentru a identifica impactul.

5. ASPIRA Parents for Educational Excellence Program (APEX) (ASPIRA Parinti pentru Programe de Excelenta Educationale) (in desfasurare)

5.1. <http://www.aspira.org/book/aspira-parents-excellence-apex>

5.2. Misiunea programului (APEX) este de a creste nivelul implicarii parintilor de origine Latino in educatia copiilor ajutandu-l sa invete despre complexitatea negocierii schimbarii si imbunatatirea educatiei in comunitatile lor.

Programul APEX a servit ca program model in domeniul constientizarii comunitatii prin implicare parentala. Programa care este disponibila in limbile Engleza si Spaniola consta intr-o serie de ateliere extinse pentru parinti ce culmineaza cu o ceremonie de absolvire. 'APEX Workshop Series'-Seria de workshop-uri APEX consta in doua manuale, primul numindu-se APEX Workshop Series Manual si care include urmatoarele zece workshop-uri pentru parinti :

- Stima de sine
- De ce este educatia importanta ?
- Conectarea cu acasa
- Structura scolii
- Ce inseamna cu adevarat implicarea parentala?
- Importanta comunicarii
- Implicarea in scoala
- Organizarea retelei de parinti
- Dinamica grupului
- Un facilitator eficient

Dupa parcurgerea seriei de workshop-uri, multi absolventi de APEX au ales sa isi imbunatateasca abilitatile de leadership devenind facilitatori ai programului. Parintii sunt antrenati folosind manualul numit Manual for APEX Facilitators (Manual pentru Facilitatorii APEX) . In acest mod, APEX isi atinge scopul de a antrena parintii sa transmita mai departe cunostintele altor parinti.

6. Involve Parents – Improve School- COMENIUS Multilateral Project (2007-2009)(Proiectul Comenius multilateral ‘Implica Parintii-Imbunatateste Scoala’

6.1. <http://involve-migrants-improve-school.eu>

6.2. Conceptele si materialele create in cadrul proiectului “Implica Parintii – Imbunatateste Scoala” au fost menite sa pregateasca profesorii sa lucreze cu parintii. Acei parinti care reprezinta grupul-tinta al proiectului sunt cei care pana acum au stat in afara scolii, iar profesorii au avut o influenta marginala. Pe parcursul proiectului, munca s-a concentrat din ce in ce mai mult pe imbunatatirea incluziunii parintilor provenind dintr-un mediu imigrant.

6.3. Materiale concepute:

-Setul de instrumente “Networking”(Reteaua): furnizeaza materiale de curs referitor la modul de creare a retelelor pentru imbunatatirea educatiei pe termen lung intr-un district scolar, pentru a imbunatati calitatea procesului educational in zone demografice unde exista o concentrare multiculturala mare.

- Setul de instrumente “Teaching Tolerance”: avand ca scop sensibilizarea cadrelor didactice la stilurile de viata diferite ale familiilor cu background imigrant.

- Setul de instrumente "Collaborating with Parents" (Colaborand cu parintii): Aceste instrumente furnizeaza strategii si activitati referitor la modul de a lua contact cu cat mai multi parinti posibili. In prima faza se da un exemplu despre cum sa se clarifice starea de fapt de la scoala . Pornind de aici, setul de instrumente ofera idei si materiale care ilustreaza modalitatea de comunicare cu parintii imigranti printr-o abordare multilingvistica.

- Setul de instrumente “How to build the bridge” (Cum sa cream legaturi): Educatia parintilor este o tema menita sa imbunatateasca implicarea parintilor si sa ofere support parintilor in eforturile lor de a ajuta copiii cu pregatirea pentru scoala.

7. Aesopos (1999-2009)

7.1. <http://www.eadap.gr/en/2015/11/04/aesop-exploring-intercultural-pedagogical-approach-in-a-multi-cultural-environment-eadap-1999-2005/>

7.2. Programul "Aesopos" a inceput in 1999 si a durat 10 ani. A inclus o serie de actiuni centrate pe diferite grupuri-tinta cum ar fi copiii, parintii, mediul social al scolii. Scopul este de a crea un mediu de invatare intercultural care asigura schimburi si interactiuni intre oameni de diferite origini etnice, culturale, sociale si economice. Are ca scop sa investigheze aceste abordari ceea ce contribuie la combaterea discriminarii si respectarea diversitatii dintre copii impreuna cu familiile lor. In decursul celor 10 ani, eforturile membrilor EADAP s-a concentrat in principal pe a aborda parintii straini si a-l implica activ in activitatile si viata gradinitei. Ei au studiat si au dezvoltat tehnici menite a imbunatati cooperarea dintre educatori, copii si parinti care au impartasit momente de creativitate, efort colectiv, si satisfactie pentru a crea un mediu scolar intercultural. Actiunile grupului de educatori ai programului "Aesopos" au inspirat multe programe cu continut intercultural si educational

confirmand faptul ca cooperarea cu parintii este esentiala daca exista sau nu un mediu multicultural.

7.3. ACTIVITATI

1. Primele dictionare improvizate pentru comunicarea cu parintii
2. Cuvinte-cheie in comunicarea cu copiii
3. Workshop de cooking cu arome din tarile natale
4. Instantanee de la o sarbatoare
5. Workshop-uri cu mamele
6. Centrarea pe parinti
7. Scrisori traduse si pictate de copii
8. Workshop-uri de dupa-amiaza
9. Stai in statie inainte de plecare
10. Prezentarea unei zile de munca parintilor
11. Actualizarea informatiilor pentru tati
12. Dansuri din tari diferite

8. **Together/ Promoting creative toddler activities into existing structures of nursery aiming interaction migrant children and indigenous (Impreuna/promovarea activitatilor creative cu copii mici in sistemul educational de la gradinita cu scopul de a interactiona copiii imigranti si cei indigeni)**

8.1. http://www.eadap.gr/el/bwg_gallery/together/

8.2. Implementarea activitatilor creative cu copii in sistemul educational de la gradinita cu scopul de a interactiona copiii imigranti si cei indigeni si de a implica familia.

9. **“Parent – Teacher Partnership for Children’s Transition to School” (2006-2008) (“Parteneriatul parinti-profesori pentru tranzitia copiilor catre scoala)**

9.1. http://blogs.tc.columbia.edu/transitions/files/2010/09/73.Poland-Parent-Teacher-Partnership_profile.pdf

9.2. Este o schema educationala intitulata "Parent – Teacher Partnership for Children’s Transition to School" (06-GRC01-S2G01-00034-1 and 07-GRC01-GR04-00064-2). S-a desfasurat intre 2006 si 2008 in cooperare cu Polonia, Irlanda de Nord, Slovacia, Republica Ceha. Parteneriatul parinte - profesor a fost un demers care a promovat abordarile educationale moderne si standarde educationale inalte printre parinti , profesori, organizatii non-guvernamentale, autoritati locale si institutii de asistenta pentru copii. In particular, s-a centrat pe cresterea constientizarii importantei facilitarii unei tranzitii line spre scoala. Programul a implicat parinti si copii in crearea unei programe pentru copiii menit sa consolideze legaturile dintre acasa si experientele scolare ale copiilor. A fost folosita o metoda numita “Project Approach” pentru a facilita colaborarea parinte-profesor.

10. **Toddler: Towards Opportunities for Disadvantaged and Diverse Learners on Early Childhood- Road (2011-2013) (Copii mici:Catre oportunitati pentru diversi elevi si pentru cei dezavantajati aflati la inceputul copilariei)**

10.1. <http://www.uis.no/faculties-departments-and-centres/faculty-of-arts-and-education/departments-of-early-childhood-education/projects/toddler/toddler-project-2011-2013/project-organization/>

10.2. Scopul proiectului a fost sa evidentieze potentialul unei educatii si asistente de inalta calitate in centrele de educatie pentru copiii mici, in special pentru familiile cu nivel de

educatie redus/cu venit mic/ imigrante. De asemenea proiectul a constientizat beneficiile educationale in cazul copiilor mici in situatii de risc, a imbunatatit curriculum-ul si strategiile de predare in cazul pregatirii profesorilor/a serviciilor de formare profesionala.

Principalele activitati:

- Copiii Mici in Context European: initierea unor comparatii intre diferite practici in primii ani ai copilariei in diferite tari europene, analiza diferitelor practici ce permit reducerea inegalitatilor.

-Promovarea bunastarii copiilor mici in Europa: Abordari variate folosite de catre fiecare tara partenera pentru a promova starea de bine a copiilor sunt investigate avand copilul in centrul preocuparilor.

- Promovarea si oferirea de suport in dezvoltarea limbajului in contexte multilingvistice si multicultural ale copilariei timpurii.

-Sporirea implicarii parentale: Acest modul de curs este bazat pe rezultatele muncii in componenta "Implicarea Parentala " a proiectului TODDLER, care s-a centrat pe training-ul educatorilor, tehnicienilor, viitorilor educatori cu privire la implicarea parentala in contextele de receptare specific copiilor cu varste sub 3 ani.

http://www.uis.no/getfile.php/13109026/HF/IBU/TODDLER/Dokumente/Kursmateriale/Enhancing%20parental%20engagement_guidelines.pdf

Video: Implicarea Parentala: Acest DVD/film a fost realizat pe baza cartii despre "Implicarea Parentala in Educatia Copiilor Mici". Conceptele si importanta implicarii parentale sunt prezentate in acest film.

https://www.youtube.com/watch?time_continue=2&v=fw0XewtuBpk

11. After School / Social School for immigrant and refugee children (2014-) (After School/ Scoala Sociala pentru copiii imigranti si refugiati)

<https://www.facebook.com/AfterSchoolSupportforMigrantRefugeeChildren/>

Programul diferitelor activitati:

-Predarea limbii greaca copiilor si parintilor o data pe saptamana pentru 2 ore (in fiecare zi un alt grup)

- Intalniri informative cu parintii si voluntarii-profesori pentru dezvoltarea copiilor lor

- Schimbul de limba

- Seminari despre locuri de munca

12. Proiectul OECD: Innovative learning environments (in desfasurare)

<http://europaschule-linz.at>

Experimentarea unor abordari pedagogice inovatoare pentru a raspunde nevoilor de invatare a diferitilor elevi. Europaschule Linz, cu o proportie de 40% elevi imigranti, s-a centrat pe furnizarea unor medii de invatare pozitive pentru toti elevii reducand gruparea acestora pe varste, folosind echipe mici, furnizand invatare in echipa, individualizand pregatirea si experimentand abordari inovative cum ar fi mentoratul "copiii ajuta copiii".

12. Mama lernt Deutsch (in desfasurare)

<http://www.vhs-interkulturell.at/de/mama-lernt-deutsch/>

Proiectul "Mama invata Germana" are ca scop promovarea limbii germane la nivel incepator (nivelele A0, A1 and A2) si, in acelasi timp, participarea sociala a femeilor (predominant mame) a caror limba maternal nu este germana.

14. Rucksack parents (in desfasurare)

<http://www.vhs-interkulturell.at/de/unsere-angebote/rucksack-projekt/>

Proiectul "Rucsac" este un program de parenting care are ca scop dezvoltarea abilitatilor educationale la parinti. Parintii, care in majoritatea lor sunt imigranti, devin experti pentru copiii lor. Parintii sunt insotiti de un partener parental multilingvist antrenat care ii ajuta cu materiale educationale utile pentru invatarea limbii materne cat si a unei limbi straine (Germana) si dezvoltarea generala a copilului cuprins intre 3 si 6 ani. Actiunile se desfasoara intre Octombrie si Iunie, o data pe saptamana, in principal in gradinite dar si in alte institutii scolare si asociatii culturale din Austria de Nord.

15. Intercultural parents' café (in desfasurare) (Cafeneaua 'Parintilor interculturali')

<http://www.vhs-interkulturell.at/de/unsere-angebote/interkulturelles-elterncafe/>

Proiectul "Intercultural Parents Café" este un proiect educational parental avand ca tinta obtinerea de abilitati educationale de catre parinti cat si dezvoltarea unui dialog intre scoala si parinti.

16. Ready to hand (in desfasurare)

<http://www.vhs-interkulturell.at/de/unsere-angebote/griffbereit/>

Proiectul "Griffbereit" (Grupe de joaca) are ca scop dezvoltarea si promovarea abilitatilor lingvistice la copiii aflati la inceputul copilariei, cu sau fara un trecut de imigratie (intre 1 si 3 ani), dar si ajutor competent furnizat parintilor pentru parenting. Se dezvolta potentialul de multilingvism al copiilor. Actiunile se desfasoara intre Octombrie si Iunie, o data pe saptamana.

17. FamilyEduNet (2014-2017)

<http://library.parenthelp.eu/family-training-course-guidelines/>

FamilyEduNet – Familiile pentru succesul educational (2014-2016) este un proiect European finantat prin programul Erasmus+ al Uniunii Europene .

Obiectivele proiectului sunt:

- Sa creeze o retea de organizatii care insoteste si pregateste familiile in Actions for Educational Success (AES), Actiuni pentru Success Educational.
- Sa disemineze dovezile stiintifice care conduc AES catre familiile elevilor si asociatiile de parinti din Europa
- Sa pregateasca familiile din AES cu o atentie speciala acordata familiilor de origine Roma , care traiesc in regiunile rurale sau care au copii spitalizati,
- Sa furnizeze comunitatii si familiilor instrumentele necesare crearii unei retele de family, in vederea obtinerii succesului educational

Principalele rezultate ale proiectului sunt

- Curs online de training adresat familiilor
- Ghidare in training-ul familiilor in AES

Cursul ofera informatii si instrumente necesare intelegerii si potentarii rolului parintilor in atingerea succesului educational. Manualul prezinta obiectivul final, valoarea adaugata adusa cursului fiind - importanta retelelor dintre familii, comunitatile educationale.

Instrumentul ce poate canaliza eforturile familiilor si comunitatii pentru atingerea succesului educational Successful Educational Plan (SEP). SEP este planul actiunilor din Actions for Educational Success (AES). In acest manual se explica metodologia, dand de asemenea exemple de organizare a ajutorului acordat familiilor si organizatiilor familiale.

18. Birmingham Schools of Sanctuary (2014-)

<https://birmingham.cityofsanctuary.org/category/schools>

City of Sanctuary este o miscare nationala ce construiește cultura ospitalitati cu oamenii care doresc sa isi faureasca o viata noua in Marea Britanie. Scopul este de a crea o retea intre orasele din intreaga tara care sunt considerate locuri sigure, retea care include oamenii ce cauta adăpost in viata comunitatii. 'City of Sanctuary' este un loc unde o varietate larga de organizatii locale, grupuri comunitare si grupari religioase, cat si alte persoane, sunt angajate in mod public in demersul de ai intampina si ai include in comunitate pe cei ce cauta adăpost. Scolile se pot inscrie pentru a deveni 'School of Sanctuary' (Scoala –sanctuar); este un mod de a constientiza provocarile cu care se confrunta cei nou-sositi (refugiati, cei care cauta azil) cat si grupurile de imigranti, pentru a pune in valoare atitudinile si valorile de incluziune ale acestor scoli. Scolile pot sa aplice pentru acordarea premiului Schools of Sanctuary, participarea constand in crearea unui portofoliu ce contine munca depusa pentru incluziunea copiilor si parintilor imigranti si refugiati, dar si organizarea de workshop-uri unde sunt invitati ca speakeri membri ai comunitatii.

Unele scoli colaboreaza in proiectele aflate in desfasurare, accentul punandu-se pe crearea de parteneriate de colaborare cu comunitatea locala si cu comunitati mai largi , dar si pe urmarirea unui demers creativ pentru a implementa valorile miscarii Sanctuary. Nu este doar pentru scolile cu un numar mare de elevi EAL, ci si pentru cele cu putinielevi EAL. Deoarece ideea proiectului este de ai contientiza pe toti elevii si parintii nascuti in Marea Britanie de aceste realitati sociale. Politicile de incluziune sunt parte a scolii din Marea Britanie, iar statutul de Scoala- Sanctuar recunoaste si valorizeaza aceste aspecte.

19. “More Chances With Parents” (Meer Kansen Met Ouders) (in desfasurare)

<http://www.hco.nl/samen-met-ouders>

Proiectul numit “Mai multe Sanse pentru Parinti ” (Meer Kansen Met Ouders) are ca scop conectarea parintilor la scoala copiilor pentru ca acestia sa isi ajute copiii in educatie. Relatiile scoala-parinte sunt esentiale in prevenirea absentelor si a abandonului scolar. Masurile de crestere a implicarii parentale: existenta consiliul parintilor, a coordonatorul parintilor; momente de contact.

20. Programul KAAP al orasului Antwerp (in desfasurare)

<http://www.onderwijsantwerpen.be/nl/aanbod/schoolprojecten/kaap-voor-anderstalige-ouders>

Orasul Antwerp a initiat programul KAAP , un curs de limba si de comunicare intre scoala si parinti. Programul este dezvoltat de Centrul de Limbi si Educatie (Universitatea Leuven). Este in desfasurare in 5 orase flamande. Orasul Antwerp este initiator al programului ce se desfasoara in orasul lor.

KAAP offera raspunsuri problemelor parintilor: informarea despre scoala si invatarea limbii olandeze intr-un mediu sigur.

21. Deutsch im Park (German in the Park) (2008-) (Germana in Parc)

<http://www.cedefop.europa.eu/en/news-and-press/news/austria-deutsch-im-park-alternative-solution-learn-german>

Doua cursuri de limba germana pentru nivele diferite de cunostere a limbii si un curs de alfabetizare au loc de trei ori pe saptamana in luna Iulie. Lectorii sunt tineri, calificati si

entuziasti. Cursurile sunt adresate vizitatorilor parcului care nu vorbesc germana foarte bine. Aceste persoane sunt imigranti si solicitanti de azil. Scopul proiectului Germana in Parc este de a ajunge la oamenii care nu pot/ nu doresc sa participe la un curs de limba engleza obisnuit.

22. European Literacy and Citizenship - Training for mixed audiences (in desfasurare)
(Cetatenie europeana si alfabetizare europeana-Training pentru un public mixt)

<http://library.parenthelp.eu/training-mixed-audiences/>

Scopurile proiectului sunt sa ofere informatii despre cetatenia activa si democratia europeana, ceea ce duce la constientizarea importantei participarii la procese democratice si dezvoltarii abilitatilor pentru o cetatenie europeana activa; sa cunoasca democratia europeana si acele abilitati ce pot sustine un demers democratic in scoli si familie, avand ca scop final sprijinirea scolilor si parintilor spre a deveni cetateni europeni activi. Organizarea speciala in grupe mixte de educatori profesionisti si neprofesionisti, managementul scolii si a copiilor, au ca tinta construirea unui respect reciproc si a invatarii bilaterale.

23. Change opportunities for Schools initiative - From Schools to Multifunctional Community Centers - an example from Latvia (2009-)

Scopul acestei initiative este de a preveni pericolul dezintegrarii sociale prin sustinerea renasterii si dezvoltarii scolilor (mici) si a centrelor comunitare multifunctionale in zone nedezvoltate economic si social (datorita crizei financiare din 2008).

24. Gathered Together – Cruinn Còmhla (2014-2016)

<https://bemis.org.uk/project/gathered-together-cruinn-comhla/>

Aceasta abordare inovatoare este menita a incuraja parintii si ingrijitorii apartinand minoritatilor culturale si etnice din tot teritoriul Scotiei ca sa devina membri ai Consiliului Parintilor, ceea ce permite o participare parentala mai larga in educatia parintilor. Misiunea coordonatorilor este de a promova incluziunea si cetatenia activa in educatia copiilor si in randul parintilor apartinand minoritatilor etnice, stimuland un angajament pro-activ pentru educatia copiilor si pregatind calea spre crearea unor relatii stranse intre acasa si comunitatea scolii. Centrarea pe initierea si sustinerea unei asemenea cooperari intre parinti, ingrijitori, consiliul parintilor este crucial pentru succesul unui asemenea demers ce doreste imbunatatirea rezultatelor copiilor.

25. Measure of School, Family, and Community Partnerships – Assessing partnerships in schools (in desfasurare)

(Masuri de parteneriate intre scoala, familie, comunitate-Evaluarea parteneriatelor in scoli)

<http://www.state.nj.us/education/title1/tech/module4/measurepartner.pdf>

Acest instrument evalueaza in ce masura scoala implica parintii, membrii comunitatii, si elevii in moduri relevante. Se bazeaza pe un sistem de 6 tipuri de implicare si se concentreaza pe cat de mult activitatile reusesc sa implice mai multe familii in educatia copiilor.

26. Stichting Kleurrijke Scholen (Colourful Schools Foundation) (in desfasurare)

<http://www.kleurrijkescholen.nl/>

The Colourful Schools Foundation a fost fondat de catre parinti di Olanda pentru a ajuta alti parinti din scoli apartinand unor medii diverse. Parintii isi duc copii la scoli impreuna cu copiii vecini, astfel dupa 2, 3 ani o asemenea scoala devine o reflectie a mediului in care traiesc. Calitatea educatiei creste, grupurile de parinti nou-veniti au o atitudine critica si urmaresc scoala indeaproape. In acest fel, scolile devin scoli de cartier bune , crescand oportunitatile de dezvoltare pentru toti copiii. Fundatia Colourful Schools doreste sa colaboreze cu parinti pentru functionarea unor scoli de cartier bune si ofera un pachet- suport scolilor, municipalitatii si altor

parti implicate. De exemplu, ajuta scolile sa recruteze elevi, sa organizeze evenimente in scoala, sa le ofere parintilor oportunitatea ca vocea lor sa fie auzita in politica educationala locala.

27. Wiltshire example - Report on the Pilot of a Toolkit for Parental Engagement

http://opus.bath.ac.uk/55375/8/Report_on_the_Pilot_of_a_Toolkit_for_Parental_Engagement_final_.pdf

Setul de instrumente se bazeaza pe principiile generale ale schimbarilor organizationale si dezvoltarea profesionala a personalului scolar. Primul scop al proiectului a fost de a examina procesul urmat, de a intelege daca si cum a ajutat scolile in demersul de a sustine parintii sa se implice in invatarea copiilor. Al doilea scop este de a sustine mediul de invatare de acasa pentru elevii implicate in proiect pentru a sustine realizarile lor, astfel netezind diferentele dintre copiii provenind din medii sociale diferite. Unul dintre scopuri a fost de a ajuta scolile sa isi schimbe perceptia asupra implicarii parentale – de la un model centrat pe scoala catre unul ce imbratiseaza valorile unui mediu de invatare de acasa. Scolile au colaborat intre ele si au facut schimb de bune practici. Cele care au beneficiat cel mai mult de acest proiect au inclus munca lor in strategiile de dezvoltare/imbunatatire ale scolii.

28. EPIS - Mentoring Programs (2013-) (Programe de mentorat EPIS)

<https://www.epis.pt/mediadores/mentores#guioes>

Luand in considerare rezultatele de success ale monitorizarii a 12000 de elevi, in 2013 EPIS a lansat programul de mentorat EPIS, o initiativa ce are ca scop sustinerea educatiei, functionarea unor sesiuni de training mai eficiente cu metodologii adecvate. Acest program include un set de linii directoare despre cum sa se intervina in cazul elevilor, profesorilor si parintilor spre a spori eficienta acestor interventii.

29. Programa de Competencia Familiar (PCF)- Strengthening Families Program (SFP) (2016-2018)

<http://competenciafamiliar.uib.es/programa/>

Acest program este o adaptarea programului Strengthening Families Program (SFP) ce reprezinta un program cu multe componente si cu o eficacitate dovedita in prevenirea utilizarii drogurilor si a altor probleme de comportament. Acest program incearca sa imbunatateasca competentele parentale, abilitatile sociale, comportamentul copiilor, cat si relatiile familiale. Populatia-tinta: Profilul familiilor care participa la program este cel de "risc ridicat".

30. Early Years Outreach Practice (2007)

https://www.reyn.eu/app/uploads/2018/07/2007ey_outreach_practice.pdf

Etape

0. Cine din comunitatea locala este exclus de la serviciile oferite copiilor aflati in primii ani de viata?

1. Cum putem pregati acest serviciu?

2. Servicii de mobilizare

3. Impartasim munca noastra si sustinem dezvoltarea altor servicii pentru a ajunge la copiii din comunitate

31. INCREDIBLE YEARS® - PARENT (in desfasurare)

<http://www.incredibleyears.com/>

Seria Incredible Years Series este un set de programe de training in grup, interconectate, pentru parinti, profesori si copii cu scopul de a preveni, reduce si trata probleme de comportament si emotionale la copiii de varste intre doi si doisprezece ani. Seria se adreseaza factorilor de risc variati din medii cunoscute ca fiind de risc in dezvoltarea unor comportamente deviante la copii. In toate cele trei programe de training, facilitatorii antrenati folosesc material video pentru a incuraja discutiile in grup, auto-reflectia, rezolvarea unor situatii-problema, impartasirea de idei si sustinerea retelei. Se pot accesa separat componentele de training pentru copii si profesori. Sunt trei programe de training BASIC pentru parinti care se centreaza pe etapele-cheie de dezvoltare. Lungimea programului variaza, dar in general dureaza intre trei si cinci luni: Programul pentru bebelusi (0-2 ½ ani; 9-13 sesiuni), Programul pentru prescolari (3-5 ani; 18-20 sesiuni) Programul pentru varste scolare (6-12 years; 12-16+ sesiuni). Aceste programe evidentiaza abilitatile de parenting adecvate cunoscute ca promotoare ale competentelor sociale ale copiilor, reglarii emotionale, abilitatilor academice si reducerea problemelor de comportament. Acest program pentru parinti, BASIC, este in centrul programelor de parenting si trebuie implementat, deoarece recunoasterea Blueprints este bazata pe evaluarea acestui program. Componenta de training pentru parinti BASIC evidentiaza abilitati de parenting cum ar fi jocul organizat de copii cu acestia, perseverenta, metode de coaching din punct de vedere social si emotional; folosirea laudelor si a incurajajilor; instituirea unor rutine si reguli predictibile si fixarea unor limite eficiente; tratarea comportamentelor problema printr-o disciplina proactiva si invatarea modului de rezolvare a problemelor in randul copiilor.

32. Programa "educar en familia" (in desfasurare)

<http://www.gobiernodecanarias.org/educacion/web/programas-redes-educativas/programas-educativos/familia-participacion/educar-en-familia.html>

Programul Ministerului Educatiei si a Universitatilor Guvernului din Insulele Canare intitulat "Family and educational participation" este pentru a dezvolta principiul participarii la educatie, a imbunatati procesul educational pentru a forma cetateni activi si responsabili. Reprezinta o propunere de a promova participarea la comunitatea educationala si la activitatile centrelor educationale pentru a atinge calitatea si echitabilitatea, reduce inegalitatile din scoala, raspunzand asteptarilor secolului 21 ce pretind un rol important al familiei in luarea deciziilor ce afecteaza urmatoarea generatie. Dezvoltarea programului devine scopul principal al Directoratului General al Planificarii Educationale, Inovarii si Promovarii, ceea ce inseamna universalizarea succesului scolar, participarea fiind factorul cheie de imbunatatire a performantelor scolare si reducerea abandonului scolar. Training-ul este structurat in cicluri de trei- patru workshop-uri ce dureaza doua ore sau cursuri de sase sau opt ore pe teme variate avand o clara dimensiune practica si participative a familiilor.

33. A Good Start Project (in desfasurare) (Proiectul un inceput bun)

<http://www.romaeducationfund.hu/good-start-eu-roma-pilot>

Proiectul este finantat de Uniunea Europeana, sustinand mai mult de 4,000 copii cu varste intre zero si sase ani ce acceseaza educatia timpurie si serviciile de ingrijire in 16 locatii din patru tari (Ungaria, Macedonia, Romania and Slovacia).

34. Tallaght Roma Integration Project

Programul "The Tallaght roma integration project" a fost creat pe baza unei lungi consultări între instituțiile publice, organizații non-guvernamentale și comunități Roma ce locuiesc în zona Tallaght. Lipsa accesului la îngrijire medicală a fost principala preocupare a membrilor comunității Roma cu efecte asupra tuturor aspectelor vieții. Înființarea Inițiativei Îngrijirii Primare a Populației Roma, ce se desfășoară într-o clinică dedicată populației Roma și oferirea de servicii de ajutor, a stat la baza dezvoltării unei comunități mai sănătoase și mai puternice. Este important să angajăm comunitățile, să ne adresăm nevoilor de bază ale acestora. În munca cu grupurile vulnerabile, acest aspect este crucial. De aceea, identificarea nevoilor a reprezentat prima etapă a proiectului, urmând organizarea unei campanii puternice de promovare a solidarității. O dată adunate informațiile, proiectul a răspuns nevoilor comunității furnizând servicii de bază și implicând comunitatea în procesul de identificare a problemelor și găsirea de soluții.

Premisele acestui model reprezintă măsura în care nevoile de bază ale comunității vulnerabile sunt cele de maximă necesitate, la care se adaugă problema accesului, incluziunii, conștientizarea diferențelor culturale, cât și modul în care serviciile sunt planificate și furnizate. Succesul acestei alianțe are o semnificație majoră în a sublinia importanța colaborării dintre serviciile publice și comunitățile Roma. De asemenea, se presupune o aplicabilitate mai largă a anumitor servicii cum ar fi educația și cazarea.

35. IncludED (in desfășurare)

<http://creaub.info/included/>

INCLUD-ED analizează strategiile educaționale care contribuie la depășirea inegalităților și promovarea coeziunii sociale și strategii educaționale ce generează excludere socială cu concentrare pe grupurile vulnerabile și marginalizate. Europa are nevoie să identifice aceste strategii ce vor fi folosite de către factorii de decizie politică, manageri educaționali, profesori, elevi, familii, și contribuie la crearea noilor politici în concordanță cu scopurile tratatului de la Lisabona. INCLUD-ED va fi centrat pe studiul interacțiunii dintre sistemele educaționale, (agenții și politici) până la nivelul obligatoriu (i.e. pre-primar, primar, and învățământ secundar, incluzând programe educaționale speciale și vocaționale).

36. ParentHelp

<http://parenthelp.eu/>

Parents' Compass – susținând imigranții nou-sosiți, în special părinții și familiile, pentru a începe o viață normală.

Nucleul acestui proiect este un website în mai multe limbi ce adună informații necesare părinților și le oferă acestora, existând posibilitatea download-ării acestei informații în limbile imigranților nou-sosiți.

În majoritatea țărilor din Uniunea Europeană există obligații înscrierii copiilor la școală imediat ce familia ajunge în noua țară. Școlile ca instituții educaționale sunt cea mai bună interfață în furnizarea de servicii către părinți pentru a-l ajuta în diferite situații, cum ar fi:

- *Înțelegerea sistemului școlar și obligațiile copiilor*
- *Înțelegerea serviciilor sociale și de ajutor pentru copii ce sunt la dispoziția lor*
- *Cum să folosești serviciile de zi-cu-zi – cazare, infrastructură (gaz, electricitate, internet, telefonie mobilă), servicii financiare (cum să deschida un cont bancar), servicii de sănătate, shopping, oferte culturale, activități în timpul liber, etc.*

- *Cum sa te angajezi, cum sa iti validezi abilitatile*
- *Support social si familial la indemana*
- *Nevoi speciale– fizicel, mentale, de dieta*
- *Invatarea vocabularului de baza a limbii tarii-gazda*
- *Garantarea dreptului copilului la cultura natala si limba materna*

La intrarea pe site se alege tara, apoi limba (nationala, Araba, Pashto, Urdu...). Toate versiunile contin materiale ce pot fi downloadate, sugestii, cat si activitati dezvoltate care implica parintii nou-sositi in tara si ii ajuta sa se implice in viata scolii si sa se obisnuiasca cu noua tara. Activitatile oferite ajuta parintii sa sustina educatia copiilor in limba materna.

Proiectele castigatoare ALCUIN au fost punctul de plecare in crearea activitatilor. Pe parcursul proiectului vor fi organizate sesiuni scurte de training pentru activistii asociatiilor de parinti pentru a face schimb de experiente si a organiza activitati impreuna.

Proiectul se desfasoara cu finantare de la **Fundatia pentru o Societate Deschisa** ca parte a unei serii de proiecte ce ofera ajutor copiilor imigranti.